

Identificació d'orientacions estratègiques de cooperació al desenvolupament

Suport tècnic adreçat a
l'Ajuntament de Centelles

Catàleg de serveis 2019 de la Xarxa de Governos Locals

Direcció de Relacions Internacionals

Oficina de Cooperació al Desenvolupament

Àrea de Presidència

Març de 2021

**Diputació
Barcelona**

En el marc del Catàleg de serveis de la Diputació de Barcelona, l'Oficina de Cooperació al Desenvolupament ofereix un recurs tècnic anomenat ***Identificació d'orientacions estratègiques de cooperació al desenvolupament***. Aquest va dirigit a aquells ajuntaments de municipis de fins a 20.000 habitants i a consells comarcals.

No existeix un model únic per identificar unes orientacions estratègiques en aquest camp i depèn de les característiques i prioritats que tingui cada territori. Per això aquesta assistència, que es desplega amb mitjans propis, preveu la creació d'un grup de treball, amb la participació tècnica i el lideratge polític de l'ens beneficiari, la celebració de reunions periòdiques i l'impuls d'un procés de reflexió i debat amb els actors locals per tal d'aixecar informació rellevant.

L'objectiu final és emetre un informe amb una proposta d'elements, criteris i recomanacions sobre l'estratègia a emprendre en l'àmbit de la política pública de cooperació al desenvolupament que incorpori, entre altres, el vessant de la sensibilització i l'educació per al desenvolupament i els drets humans, la cooperació internacional i la relació amb les entitats.

Coordinació: Lali Carrillo, cap de la Secció de Suport Municipal i Estratègia

Realització: Luci Rodrigo, tècnica de la Secció de Suport Municipal i Estratègia

Per a l'àmbit de l'educació per la ciutadania global, s'ha comptat amb el suport de Sara Garrido, tècnica de la Secció de Suport Municipal i Estratègia.

Àrea de Presidència

Direcció de Relacions Internacionals
Oficina de Cooperació al Desenvolupament
Londres, 55, 1a planta
08036 Barcelona
Tel. 934 022 055 · Fax 934 022 473
o.cooperacio@diba.cat · www.diba.cat

Llistat de sigles i acrònims

AMPA: Associació de mares i pares d'alumnes

CCiS: Consell de cooperació i solidaritat

CD: Cooperació al desenvolupament

CPD: Coherència de polítiques per al desenvolupament

ECG: Educació per a la ciutadania global

EpD: Educació per al desenvolupament

FCCD: Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

OCDE: Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic

ODS: Objectius de desenvolupament sostenible

ONGD: Organització no governamental per al desenvolupament

UVic-UCC: Universitat de Vic-Universitat Central de Catalunya

Presentació

Aquest document d'Orientacions estratègiques de cooperació al desenvolupament (CD) és fruit d'un procés participatiu impulsat per l'Ajuntament de Centelles amb el suport tècnic de la Diputació de Barcelona i neix de la voluntat del govern municipal de revisar i renovar les pràctiques d'aquesta política local, després de més de 20 anys de trajectòria, posant el focus especialment en quatre aspectes concrets:

- Com incentivar la generació d'iniciatives de cooperació amb altres països més arrelades al municipi.
- Com adaptar el Consell de cooperació i solidaritat (CCiS) a la nova realitat sociològica.
- Com vincular l'esport i el desenvolupament i mobilitzar les entitats esportives per treballar en valors i implicar-les en accions d'educació i de cooperació per al desenvolupament.
- Com avançar en una proposta d'educació per al desenvolupament (EpD) adaptada al context i a les possibilitats del municipi.

Les orientacions estratègiques aquí incloses recullen la llarga tradició de CD impulsada per l'Ajuntament de Centelles i s'han definit a partir del context global i del mandat de l'Agenda 2030, de la realitat i potencialitats que presenta el territori i de les reflexions generades durant el treball de camp dut a terme, el qual ha consistit fonamentalment en:

- Vàries reunions amb els responsables de CD de l'Ajuntament.
- Una sessió de treball sobre la cooperació descentralitzada, amb la participació de personal de l'Ajuntament, del CCiS i representants de diferents col·lectius del municipi. Aquesta va tenir lloc el dia 29 de febrer de 2020.
- Una sessió de reflexió sobre l'EpD i la ciutadania global, amb la participació de personal de l'Ajuntament, del CCiS i de representants de diferents col·lectius del municipi. Aquesta va tenir lloc en format virtual, el 21 i 28 de setembre.
- Dues entrevistes a persones residents al municipi de reconeguda experiència en el camp de la CD.
- Una sessió de presentació i retorn sobre la proposta preliminar d'orientacions estratègiques de CD de Centelles amb els actors participants.

El resultat final posa en el centre l'adopció d'un enfocament transformador de l'Agenda 2030 i es dirigeixen a promoure un procés de renovació important en el model de CD desplegat fins ara per l'Ajuntament de Centelles. Aquesta renovació no es podrà dur a terme de cop, sinó que s'haurà d'implementar de manera progressiva, mitjançant un

procés de transició en el que molt probablement hauran de conviure dues visions durant un temps. Per tant, això requerirà una adaptació constant a la realitat i a l'aprenentatge que generi l'exercici de la pròpia pràctica.

El present document s'estructura en dues parts. En primer lloc es presenta l'àmbit d'actuació que comprèn una breu explicació sobre el context global, català, comarcal i local de Centelles. En segon lloc es presenten les orientacions estratègiques pròpiament dites, acordades per l'Ajuntament i que constitueixen un full de ruta per fer realitat el canvi progressiu que necessita la política de CD de Centelles en el context actual.

Parts d'aquest document:

- A. Àmbit d'actuació
- B. Orientacions estratègiques de cooperació al desenvolupament

Annexos:

1. Calendari d'activitats del procés executat
2. Relatoria de la sessió de treball sobre la cooperació descentralitzada
3. Relatoria de la sessió de reflexió sobre l'EpD i la ciutadania global.

A. Àmbit d'actuació

Aquest apartat conté un resum de les idees generals sobre el context internacional, l'Agenda 2030 i l'evolució que està experimentant la CD, repassa el principal entramat institucional i normatiu català i comarcal en què s'insereix la CD de Centelles i finalment resumeix la trajectòria d'aquest municipi en aquest camp i els principals resultats del treball de camp dut a terme.

- Context internacional i de la cooperació al desenvolupament

Vivim en un món profundament asimètric on només una petita part de la població mundial gaudeix lliurement dels seus drets i de cert benestar, mentre que l'altra pateix pobresa i la vulneració sistemàtica dels seus drets més fonamentals. A més, la pandèmia de la Covid-19 i d'altres fenòmens globals, com la crisi climàtica i el deteriorament ambiental o la crisi de refugiats i els desplaçaments massius de persones des dels seus llocs d'origen en busca d'una vida millor, juntament amb les desigualtats creixents al nostre entorn, ens mostra la interdependència existent a nivell mundial i per tant, que el problema del desenvolupament ja no és exclusiu d'alguns països i territoris. Aquesta pandèmia ens assenyala també la connexió entre els diferents àmbits del desenvolupament que condicionen el benestar de les societats i la vida de les persones: sanitari, social, ambiental i econòmic.

L'any 2015 l'Organització de les Nacions Unides es va fer ressò d'aquest context internacional i va aprovar una nova agenda de desenvolupament, [l'Agenda 2030](#), que conté 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) destinats a millorar, en un període de 15 anys, el benestar i el progrés de la humanitat centrant-se en cinc esferes clau: les persones, el planeta, la prosperitat, la pau i les aliances.

Aquesta agenda, de caràcter universal, recull el conjunt de reptes a què fa front la humanitat per construir un món més just i sostenible i busca comprometre la comunitat internacional, inclosos els governs locals, en una acció col·lectiva dirigida a donar una resposta integral i multidimensional, és a dir, des de tots els sectors i àmbits de treball i des dels diferents nivells de govern. En aquest sentit, ens interpel·la a emprendre canvis profunds i estructurals en el model de desenvolupament actual i en les polítiques públiques, les quals han de constituir-se en palanca per a la transformació cap al desenvolupament sostenible i per tant, tenir en compte tant el propi benestar com el de col·lectius d'altres països i territoris i de les actuals i futures generacions.

Gràfic 1: Objectius de Desenvolupament Sostenible de Nacions Unides

Font: Nacions Unides

La CD s'ha assimilat sovint amb la lluita contra la pobresa i en la transferència de recursos dels països rics (donants, països del nord) cap als més vulnerables (receptors, països del sud), en una relació asimètrica. L'Agenda 2030 trenca amb aquest paradigma nord-sud en què s'ha basat tradicionalment la CD i a diferència de l'Agenda del Mil·lenni, que definia uns objectius a assolir per aquesta comunitat de donants en determinats països, l'actual és global i fa una crida a la mobilització per la consecució dels seus objectius a tot el món.

L'ODS 17 de l'Agenda 2030 proposa una aliança mundial i mobilitzar tots els recursos per fer front als reptes que té avui en dia el planeta i la humanitat i contribuir al desenvolupament sostenible. Per tant, els poders públics de tots els països, entre ells els governs locals i tots els agents socials, estan cridats a donar resposta.

Davant aquest escenari, s'està produint una evolució en les pràctiques de l'àmbit de la CD, que deixa de banda la idea originària d'aquesta política, de caràcter més assistencial i caritatiu de transferència de recursos, que partia d'una visió vertical i que tendia a considerar els efectes del subdesenvolupament i de la pobresa com a fenòmens que es donen fonamentalment als països empobrits, per posar el focus en el conjunt de desafiaments globals que afronta el món actualment, en una concepció de ciutadania global.

- La cooperació descentralitzada a Catalunya i a la província de Barcelona

Catalunya compta amb una llarga trajectòria en el camp de la CD, que s'inicia a finals dels anys setanta amb els moviments ciutadans de solidaritat envers els processos de transició democràtica, principalment de Nicaragua i el Sàhara Occidental; i per donar compliment a la recomanació de l'Organització de les Nacions Unides de destinar el 0,7% del PIB als països menys desenvolupats. A mitjan dels noranta s'intensifica el clam

social per aquest compromís internacional del 0,7% que origina una resposta creixent per part del món local.

En aquesta època la Diputació de Barcelona posa en marxa la seva política de CD. Actualment, el pressupost del 0,7 % d'aquesta corporació el gestiona la [Direcció de Relacions Internacionals](#), principalment en forma de suport tècnic i econòmic als ens locals de la demarcació perquè dissenyin, executin i avaluin els seus plans, projectes i actuacions de CD i d'educació per a la ciutadania global (ECG); i també en accions de cooperació directa amb governs locals d'altres països per intercanviar experiències de millora de la descentralització i de la governabilitat i de polítiques i serveis públics locals. Aquesta institució va aprovar al 2017 el seu [Pla Estratègic de Relacions Internacionals](#).

El [Fons Català de Cooperació al Desenvolupament](#) (FCCD) també disposa d'una llarga trajectòria en l'àmbit de la CD. Aquesta institució va néixer a mitjans dels anys 80 amb la voluntat de gestionar els fons dels municipis socis de manera mancomunada per evitar la dispersió i afavorir la coherència. Recentment ha aprovat el seu [Pla Estratègic 2020-2023](#).

Mitjançant la Llei 31/2002, de 30 de desembre, es crea l'[Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament](#), entitat de dret públic de la Generalitat de Catalunya, adscrita al Departament d'Acció Exterior, Relacions Institucionals i Transparència, que gestiona la seva política de CD i d'acció humanitària. El document estratègic actual d'aquest organisme és el [Pla Director de Cooperació al Desenvolupament de la Generalitat de Catalunya 2019-2022](#).

La cooperació catalana ve avalada per un marc legislatiu a diferents nivells¹. Amb un ampli consens, l'any 2001 el Parlament de Catalunya aprovà la [Llei 26/2001, de 31 de desembre, de cooperació al desenvolupament](#). Aquesta estableix els valors, les finalitats i els principis que han d'informar l'activitat de la Generalitat de Catalunya en matèria de CD, però també dels ens locals.

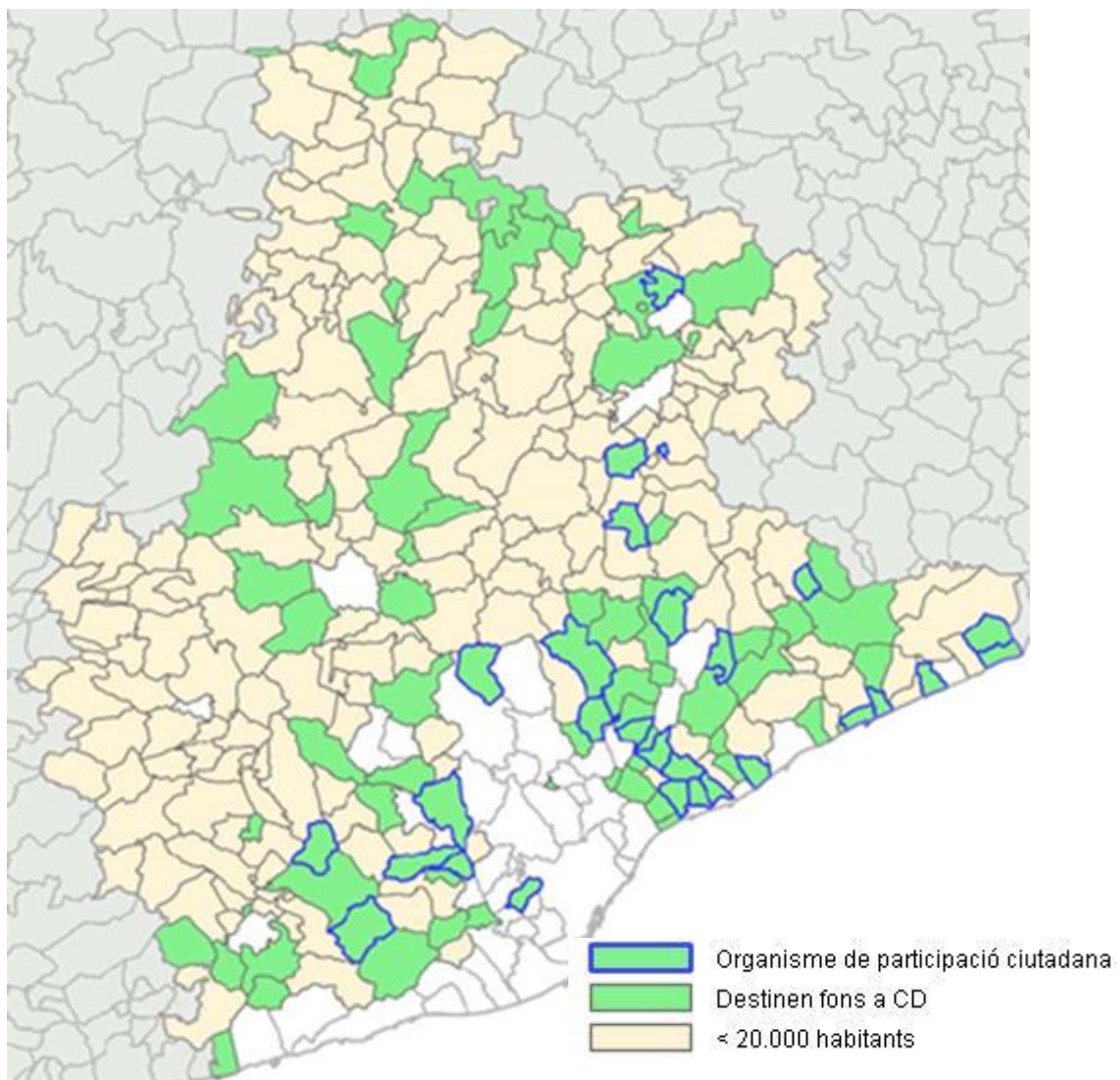
Finament, cal assenyalar també la [Llei 21/2003, de 4 de juliol, de foment de la pau](#), aprovada el 4 de juliol del 2004. Aquesta té com a objectiu *establir les actuacions que han de dur a terme l'administració de la Generalitat de Catalunya i els ens locals per promoure la cultura de la pau i el diàleg intercultural i interreligiós, així com per contribuir a l'erradicació dels conflictes violents i tractar-ne les causes* (art.1).

La província de Barcelona compren un territori format per 311 municipis, bona part dels quals despleguen activitats de CD. Els més actius en aquest camp solen ser els més grans, que es situen a la corona metropolitana, a més d'algunes capitals de comarca. Pel que fa als 264 municipis menors de 20.000 habitants que hi ha a la demarcació, segons un estudi recent elaborat per la Diputació de Barcelona, se'n comptabilitzen 95 que són actius en el camp de la CD.

¹ La [Carta Europea d'Autonomia Local](#) de 1985, ratificada per l'Estat espanyol l'any 1988, preveu la possibilitat que les entitats locals cooperin amb institucions d'altres Estats (art. 10.3). Així mateix a l'Estat espanyol, la [Llei 23/1998, de 7 de juliol, de cooperació internacional al desenvolupament](#), a l'art. 20, fa referència expressa a la cooperació al desenvolupament de les comunitats autònomes i entitats locals, la qual es basa en els principis d'autonomia pressupostària i autorresponsabilitat.

Com s'ha dit al principi d'aquest apartat, la política de CD municipal del nostre entorn va néixer principalment per donar resposta a una demanda ciutadana i en general ha gaudit d'un gran consens polític i social gràcies a què ha sabut articular-se amb les entitats del territori mitjançant els Consells de cooperació o altres fórmules de participació.

Mapa 1. Municipis menors de 20.000 habitants de la província de Barcelona actius en camp de la CD al llarg dels anys 2017 i 2018, amb organismes de participació ciutadana tipus Consells o similars.

Font: elaboració pròpia a partir de la base de dades de la Diputació de Barcelona i de l'observatori del FCCD.

- La cooperació de l'entorn de Centelles

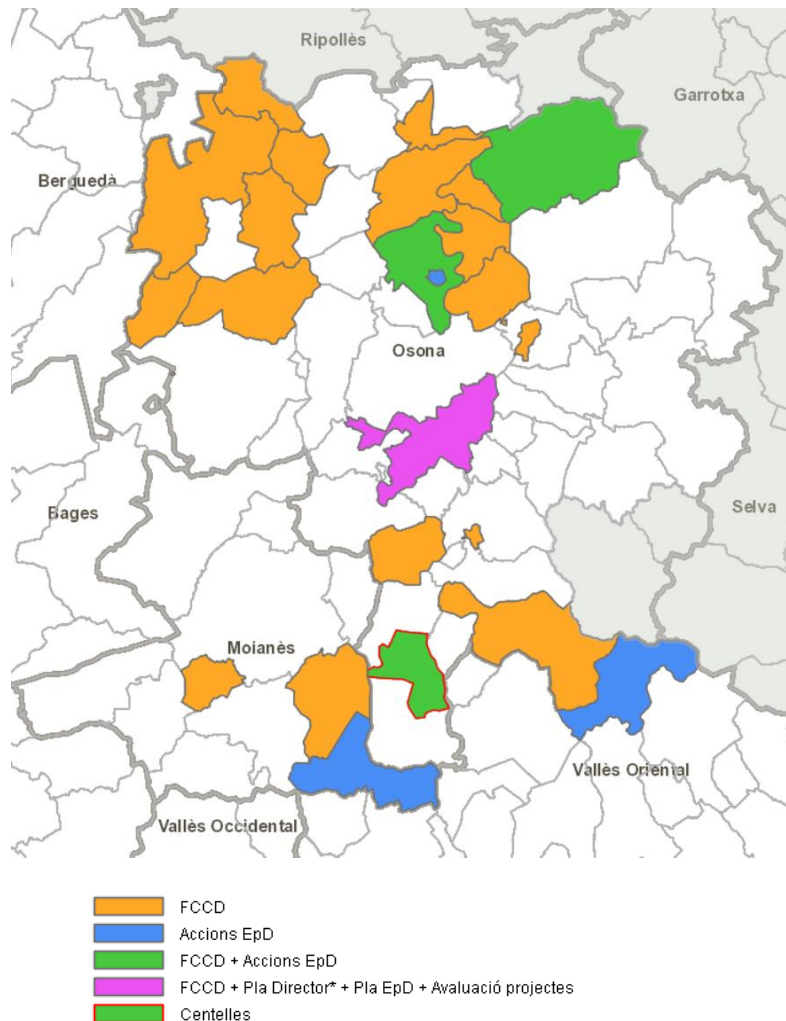
La cooperació descentralitzada de la comarca d'Osona ve representada per un conjunt d'administracions locals actives, entre les quals destaca el Consell Comarcal. Aquest

desplega anualment una convocatòria de subvencions per a les entitats osonenques i prioritza accions en països d'on provenen gran part de la població immigrada que resideix a la comarca.

Entre els municipis, a més de Centelles, destaca Vic, capital de la comarca, que té com a objectiu contribuir al desenvolupament sostenible i a la protecció dels Drets Humans impulsant projectes de cooperació i EpD. Pel que fa a la cooperació, cal esmentar la seva línia de codesenvolupament amb Senegal en els àmbits de l'educació, la formació, l'accés a l'aigua i el desenvolupament econòmic. El [Pla director de Cooperació Internacional de Vic 2018-2021](#) posa èmfasi en la feina en xarxa apropant-se a la resta de la comarca.

Altres municipis de l'entorn de Centelles que també mostren activitat en el camp de la CD són La Garriga, Les Masies de Voltregà, Montseny, Sant Hipòlit de Voltregà, Sant Pere de Torelló i Sant Quirze Safaja.

Mapa 2. Recursos DIBA Catàlegs 2018 i 2019 - Osona i voltants de Centelles

Font: elaboració pròpia a partir de la base de dades de la Diputació de Barcelona.

Un altre actor de cooperació destacat de la comarca d'Osona és la Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya (UVic-UCC), que des de 1997 treballa per contribuir a la transformació de les condicions estructurals del món i al desenvolupament dels drets humans de totes les persones. Per això, a més de participar en projectes de cooperació, un dels seus programes més destacats és el de pràctiques d'Aprenentatge-Servei, mitjançant el qual anualment un gruix important d'alumnes conclouen la seva formació pràctica en altres països.

Així mateix, juntament amb la Universitat de Barcelona, és seu de la [Càtedra UNESCO Dones, Desenvolupament i Cultures](#), la missió de la qual és la realització d'estudis de gènere, desenvolupament, diversitats culturals i interculturalitat, amb l'objectiu de contribuir a fomentar, des de la Universitat, l'equitat necessària per a la construcció de societats més justes i obertes a les diferències.

Finalment, cal destacar que la UVic-UCC compta amb dues aules d'extensió universitària per a la gent gran, una de les quals té seu a Centelles, mitjançant la qual s'imparteixen conferències relatives als diversos àmbits del coneixement i s'organitzen cursos i seminaris.

- **La cooperació de Centelles i principals resultats del procés dut a terme**

L'Ajuntament de Centelles compta amb una llarga trajectòria donant resposta a la complexitat mundial i mostrant el seu compromís, solidaritat i corresponsabilitat davant de situacions d'injustícia i vulneració dels drets humans al món. Precisament, ara fa 25 anys, crea la primera partida pressupostària de CD en resposta a les mobilitzacions ciutadanes del 0,7%. Uns anys després es constitueix l'actual CCiS i tot seguit es fa soci del FCCD. Des d'aleshores són nombroses les activitats que el municipi ha dut a terme any rere any en aquest camp, amb la participació activa de la societat civil, mitjançant les tres modalitats d'actuació següents:

- La cooperació al desenvolupament o activitats de promoció del desenvolupament d'actors, comunitats o administracions d'altres països del "Sud", que es desplega mitjançant una convocatòria per a entitats, la gestió de la qual es delega al FCCD. Si bé en un inici es donava suport a iniciatives que sorgien del propi territori, actualment s'ha perdut aquest origen local i el retorn que aquest tipus de pràctiques poden tenir en termes de mobilització i sensibilització ciutadana.
- L'educació per al desenvolupament. Al llarg dels anys s'han dut a terme una diversitat d'actuacions, ja sigui de manera directa amb concertació amb els actors del territori o de manera indirecta, donant suport a iniciatives de diferents entitats locals. El darrer exponent d'aquesta modalitat és el Programa de cultura de pau i no violència, amb el Campament de pau i la Festa de la cooperació, que es celebren al juny. A més a l'abril té lloc la Cursa

del Sàhara i al desembre la Fira solidària de l'escola Ildefons Cerdà, entre d'altres.

- L'acció humanitària i d'emergència. Aquesta es canalitza normalment mitjançant el FCCD. A més, davant la crisi humanitària dels refugiats a Europa del 2015, Centelles es va declarar poble acollidor de refugiats i es va comprometre a treballar per donar resposta a la possible acollida facilitant l'accés a habitatges i cobrint les necessitats bàsiques. En aquest sentit, el CCiS va crear una Comissió, de la que formen part entitats locals i grups polítics amb representació a l'Ajuntament. L'objectiu era planificar i coordinar les accions per fer l'acollida a Centelles, tot i que fins ara no han arribat refugiats. S'han fet campanyes de sensibilització sobre la crisi de les persones refugiades i es treballa en coordinació amb la Taula de refugiats comarcal.

La diagnosi resultant del treball de camp identifica elements clau sobre les necessitats, potencialitats i voluntats de Centelles i alhora evidencia la necessitat de construir una política més estratègica i veritablement transformadora. Aquests elements són els següents:

- ❖ **L'enfocament de coherència de polítiques per al desenvolupament (CPD) hauria d'ocupar un lloc rellevant en la futura política de CD de Centelles, seguint el mandat de l'Agenda 2030 en el seu enfocament més transformador que vincula l'àmbit local i el global.**

L'Ajuntament de Centelles està interessat en què l'Agenda 2030 esdevingui marc de referència principal en el disseny, planificació, execució i avaluació de les seves polítiques locals i per aquest motiu actualment es troba immers en un exercici de localització dels ODS a nivell municipal. Per tal que aquest esdevingui complet cal tenir en consideració el principi de CPD.

Aquest és un principi propi de la política de CD, reforçat per l'Agenda 2030, que vetlla per transversalitzar la política de CD dins les administracions, de manera que tots els programes i projectes que es despleguin assumeixin els objectius i valors de la cooperació i per tant, es dissenyin, s'executin i s'avaluïn tenint en compte aquests objectius i valors. Així s'aconsegueix que la cooperació es treballi des de tots els àmbits i sectors de l'Ajuntament i es minimitzi l'impacte negatiu a l'exterior que poden tenir algunes polítiques locals.

- ❖ **S'identifiquen un conjunt de temàtiques d'interès pels actors de Centelles que vinculen problemes globals i locals, en una concepció transformadora de l'Agenda 2030.**

Entre les temàtiques d'interès que han guiat les activitats a Centelles en aquests últims anys, principalment d'EpD, destaca la pau i el refugi. A rel de la crisi de refugiats de l'any 2015 es va crear una Comissió en el sí del Consell per abordar aquesta problemàtica i Centelles es va adherir a la Taula comarcal d'acollida. També

s'han fet força activitats relacionades, entre les quals destaca el Campament de pau, activitat de sensibilització sobre els camps de refugiats que consisteix en simular la instal·lació d'un campament a la Plaça Major i la Cursa urbana pel Sàhara, activitat anual que va acompanyada d'un seguit d'activitats i l'acollida de nens a l'estiu.

Dels debats i reflexions duts a terme durant el treball de camp, s'han identificat 3 temàtiques que han rebut força interès: (1) refugi, acollida a la població immigrant i interculturalitat; (2) consum responsable (3) medi ambient. Aquests tres àmbits avui en dia mobilitzen bona part de la ciutadania, principalment el jovent i permeten vincular problemàtiques locals i globals en una visió transformadora de l'Agenda 2030.

- ❖ **L'Ajuntament de Centelles manté un clar lideratge en la modalitat de l'EpD i del treball de camp es desprèn un interès perquè aquesta esdevingui prioritària i estratègica. D'acord amb el mandat transformador de l'Agenda 2030 aquesta hauria d'evolucionar cap a una concepció d'Educació per a la ciutadania global.**

Del treball de camp es desprèn que els participants estan d'acord en considerar que l'EpD és un àmbit de treball clau per la política de CD d'un municipi com Centelles. Degut a la seva mida, als recursos disponibles i al lideratge que manté l'Ajuntament a l'hora de desplegar activitats d'EpD, que permet identificar ràpidament els agents perquè participin i una major flexibilitat i capacitat d'innovació, aquesta modalitat de treball presenta més dinamisme i més potencial. No obstant, s'identifica manca de reflexió estratègica (per què es fa el que es fa i què es vol aconseguir) i línies de treball estables, visibles i compartides que permetin veure fruits a mig termini.

Seguint el mandat de l'Agenda 2030 i la seva concepció més transformadora, de vinculació de les problemàtiques globals i locals, és necessari que aquesta modalitat de treball evolucioni cap a la concepció d'ECG. Aquesta té a veure amb una aproximació de conjunt a temàtiques que estan molt interconnectades, des d'una perspectiva de justícia i responsabilitat, abordant les dimensions local i global dels reptes. Per tant, va dirigida a crear una ciutadania amb consciència global, compromesa amb el canvi d'estructures, que canvia actituds i que es mobilitza i incideix per aconseguir transformacions de caire polític, tant a nivell municipal com governamental.

- ❖ **L'Ajuntament i els participants en les sessions de reflexió estan d'acord, a l'hora de promoure una ciutadania conscient i compromesa, de la potencialitat existent en vincular l'esport i l'educació en valors i de treballar amb les escoles i amb la joventut.**

L'escola es considera estratègica per desplegar accions i mobilitzar les famílies en accions d'ECG. No obstant, precisament per aquest paper tan clar que té d'aglutinar gran part de les famílies i per tant, d'articular la vida social, no només és aprofitada per les activitats de la política de CD i a vegades es pot sentir en certa manera

saturada. Als municipis mitjans, a aquest paper que té l'escola, s'hi sumen altres equipaments com ara la biblioteca o el centre cultural, que també tenen una capacitat de dinamització social gran.

Centelles compta amb un gruix important d'entitats esportives i amb un cicle formatiu d'esports i en iniciar aquest treball per identificar unes orientacions estratègiques de cooperació l'Ajuntament va manifestar l'interès de mobilitzar les entitats esportives per treballar en valors i involucrar-les en les accions que es despleguin, tant d'EpD i ECG com de cooperació. Així mateix, de la diagnosi es desprèn preocupació i interès per involucrar més els joves, que avui en dia es mobilitzen per altres qüestions.

- ❖ **L'actual CCiS presenta certes febleses i cal transformar-lo perquè doni millor resposta al context actual, ampliant la base social de la participació ciutadana, en coordinació amb un altre procés que l'Ajuntament està duent a terme de revisió dels espais participatius de què disposa la vila.**

Centelles compta amb un CCiS que es va crear l'any 2000, del qual formen part representants dels partits polítics, la Creu Roja de Vic, Càritas Centelles, Mans Unides Centelles i les AMPAs, a més d'algunes persones de reconeguda trajectòria. Aquest té símptomes de cert esgotament. Entre els aspectes que no acaben de funcionar d'aquest Consell destaca el seu caràcter polititzat i que amb el temps ha esdevingut un espai més informatiu i consultiu del que fa l'Ajuntament i de distribució del pressupost, oblidant les funcions que hauria de tenir deliberatives i de construcció de la política.

A més, tal i com està constituït avui en dia, no compta amb una varietat d'actors per donar resposta al context actual de problemàtiques globals i locals i no permet aquesta mirada "glocal" als problemes del desenvolupament a la que ens convida l'Agenda 2030. La participació en l'àmbit de la CD ja no pot dependre, com en el passat, únicament de les entitats i persones vinculades a la CD tradicional, cal obrir la porta a nous actors en línia amb un enfocament de CPD i de treball en base als àmbits estratègics.

A més, del treball de camp ha sorgit la voluntat i la necessitat d'engrescar més la gent jove i dissenyar un treball més estratègic amb les escoles i amb l'àmbit esportiu. Aquesta ampliació de la base social és una oportunitat en el camp de l'EpD i la ciutadania global, modalitat en què s'estableixen més fàcilment xarxes de treball i de col·laboració i involucren bona part de la ciutadania.

Paral·lelament a aquest procés per identificar unes orientacions estratègiques de CD, Centelles està duent un altre procés en l'àmbit de la participació ciutadana que cal aprofitar per definir com ha de ser el futur espai de participació de la CD tenint en compte aquestes orientacions estratègiques.

- ❖ **La comunicació juga un paper important en la transformació social, com a part de l'ECG i ha de millorar.**

Existeix un sentiment que la CD no es comunica prou bé i no s'arriba a gran part de la població. A nivell comunicatiu, l'Ajuntament de Centelles disposa d'un Pla de Comunicació que defineix quines són les estratègies més eficaces per gestionar la comunicació institucional, tant interna com externa, marcant-se com a objectiu principal facilitar la relació, la comunicació i la transparència entre el govern local i la ciutadania. A més, Centelles disposa d'un butlletí d'informació municipal i té una àmplia presència a les xarxes socials (Facebook, Twitter, YouTube i Instagram). Tota la comunicació institucional de l'Ajuntament de Centelles s'engloba sota el lema "Centelles és màgia". Una decisió que vol donar a conèixer l'activitat comercial, social i cultural que es duu a terme al municipi.

- ❖ **Els recursos actualment són limitats i existeix la voluntat per part de l'Ajuntament d'incrementar el pressupost de cooperació fins a arribar al 0,7% dels ingressos propis a final de mandat.**

Pel que fa als recursos humans destinats a l'àmbit de la CD, actualment només hi ha un tècnic municipal que, a més, té assignades altres responsabilitats dins l'ajuntament (cultura i joventut). Pel que fa als recursos econòmics, l'Ajuntament es troba lluny de destinar el 0,7% dels ingressos propis a la CD, però té el compromís i la voluntat d'arribar a aquesta xifra emblemàtica a final de mandat.

B. Orientacions estratègiques

En aquest apartat es recull el conjunt d'orientacions estratègiques de CD de l'Ajuntament de Centelles que han de permetre a aquest municipi fer front als reptes que planteja actualment el desenvolupament global i donar resposta al mandat de l'Agenda 2030. Aquestes parteixen de la trajectòria que acumula la vila desplegant actuacions de CD i són el resultat d'un procés de reflexió liderat pel consistori i en el que han participat representants de diferents col·lectius locals.

Les orientacions s'han d'entendre com un full de ruta que s'haurà de desplegar de manera progressiva mitjançant la definició d'accions concretes. Aquestes no suposen una qüestió fixa i inamovible, ben al contrari, podran ser objecte de revisió i reformulació periòdica en funció dels avenços, de les necessitats i del context.

Aquestes orientacions marquen el camí cap a una renovació de la política cooperació de Centelles, seguint el **mandat transformador de l'Agenda 2030**, és a dir, aquell dirigit a revertir, des de la pròpia realitat local, les causes que generen i perpetuen la pobresa, la desigualtat i la vulneració dels drets humans al món, sense diferenciar nord i sud.

Els elements fonamentals de la política pública de CD de Centelles al voltant dels quals s'estructuren aquestes orientacions, són els següents:

- Els objectius i les prioritats
- Els àmbits estratègics
- L'enfocament de coherència de polítiques per al desenvolupament
- Les modalitats d'actuació
- La canalització de la participació ciutadana i l'articulació amb els actors del territori
- La recerca de socis, de col·laboradors i la participació en xarxes de treball
- La concreció d'una estructura de gestió i l'assignació dels recursos necessaris
- La comunicació i la difusió
- La planificació, el seguiment i l'avaluació de les accions.

1. Objectius i prioritats

Centelles es **proposa** treballar per a la **construcció d'una ciutadania global que, des de la pròpia realitat local, coneix, actua i es mobilitza per un model econòmic, social i ambientalment sostenible, contribuint a la defensa dels drets humans i a promoure la pau i la justícia tant al propi territori com a nivell mundial.**

Això ho farà principalment mitjançant **l'adopció d'una concepció transformadora de l'Agenda 2030**, és a dir, vinculant els problemes globals amb la realitat local. Per això es produirà una transició des d'un treball basat en la reacció als problemes concrets que ha primat fins ara el municipi, cap a un treball orientat a assolir un altre model de desenvolupament més sostenible. Això no implica renunciar a tractar aquests problemes

concrets, sinó a reenfocar-los per tal de vincular-los a les causes que els generen des del propi territori i a la necessitat de canviar el nostre model de desenvolupament.

En conseqüència, es treballarà en base als **àmbits estratègics**, entesos com a espais de participació des dels quals construir aquesta política i que parteixen de problemàtiques transnacionals i multidimensionals que incideixen en elements estructurals del desenvolupament, amb impactes tant en els propis territoris com en els territoris de destí de les accions de CD (o a nivell planetari). Aquests àmbits estratègics permeten donar respostes més integrals a les problemàtiques, al vincular els problemes amb els processos polítics que cal posar en marxa per a donar-hi resposta i amb els actors que ho poden fer possible, contribuint a sumar complicitats d'actors no tradicionals de CD i a incorporar la generació del coneixement en el cicle de la política.

Un altre aspecte que serà fonamental és l'**ampliació de la base social**, tant a dins com a fora de l'Ajuntament. En aquest sentit es promourà l'adquisició d'un enfocament de **coherència de polítiques per al desenvolupament** en el sí de la corporació local i de retruc, la **participació d'altres actors del territori** no tradicionalment de CD, vinculats als àmbits estratègics, a l'àmbit esportiu, educatiu i de joventut.

Finalment es prioritzarà l'**educació per a la ciutadania global** davant de les altres modalitats d'acció. Aquesta anirà a crear una ciutadania amb consciència global, compromesa amb el canvi d'estructures, que canvia actituds i que es mobilitza i incideix per aconseguir transformacions de caire polític, tant a nivell municipal com governamental.

2. Àmbits estratègics

Els **àmbits estratègics** al voltant dels quals giraran les actuacions que es despleguin són:

- **Dret de refugi i atenció als processos migratoris**

Té a veure amb donar resposta a la realitat que viuen milions de persones al món, que es veuen obligades a deixar casa seva per sobreviure. I no únicament els migrants laborals, sinó especialment els que fugen a causa de guerres, persecucions, pobresa, vulneració dels drets humans i pel col·lapse dels mitjans de subsistència tradicional en un context de globalització i ràpida urbanització, pels efectes del canvi climàtic, els desastres naturals i la degradació ambiental. En aquest context, Espanya és una de les rutes d'entrada a Europa i pateix clarament els efectes d'aquest fenomen. En concret, a Catalunya impacta la realitat dels menors no acompanyats que arriben a Catalunya i que són tutelats per l'Estat fins que compleixen la majoria d'edat. Aquest àmbit estratègic enllaça amb l'acollida de la població immigrant i la interculturalitat.

- **Economies transformadores**

Té a veure amb el desplegament de polítiques que prioritzin models de producció, comercialització i consum de béns i serveis més sostenible, vinculats a l'economia social i solidària, la qual té en compte les persones, el medi ambient i el desenvolupament sostenible global. Abasta la promoció del comerç just, la producció ecològica, el consum responsable i de proximitat, la compra pública ètica, les finances ètiques, etc. Per tant, va directament a promoure una ciutadania responsable i crítica amb la sostenibilitat del planeta, que sigui part del canvi de model socioeconòmic.

- **Justícia ambiental**

L'aspecte ambiental és un dels més importants de l'Agenda 2030 i es vincula clarament amb els altres dos àmbits estratègics. Existeix un gran nombre de refugiats climàtics que per motius de la degradació del medi ambient han d'abandonar casa seva. Així mateix, l'actual sistema de producció, comercialització i consum té una clara repercussió a nivell ambiental. L'emergència climàtica avui en dia mobilitza molta gent, sobretot la gent jove, i ens afecta a tots i especialment a l'entorn natural on es troba Centelles, per la qual cosa cal una gestió sostenible dels recursos.

Centelles començarà a treballar en base a algun dels següents àmbits estratègics i progressivament amb la resta. Aquests esdevindran centrals en la política de CD de Centelles en els propers anys i es treballaran no només des de la unitat de CD sinó des de la resta de departaments de l'Ajuntament, especialment des d'aquells vinculats amb ells directament, des d'un enfocament de CPD, és a dir, amb una mirada global i fent l'enllaç amb les conseqüències i les causes a nivell local.

3. Enfocament de coherència de polítiques per al desenvolupament

En el marc de la concepció transformadora de l'Agenda 2030 que vincula els àmbits local i global dels desafiaments i de l'ODS 17, que promou una aliança mundial per al desenvolupament sostenible, Centelles es proposa convertir la CD en acció de tot el govern i que els seus objectius, valors i principis impregnin i siguin assumits per la resta de la corporació, de tal manera que es despleguin actuacions en aquest sentit des de tots els àmbits i es minimitzi qualsevol impacte negatiu que les diferents polítiques locals puguin tenir a l'exterior. Per tant, es tracta de transversalitzar la política de CD en el govern municipal i que es contribueixi al desenvolupament humà sostenible a nivell planetari des de tots els àmbits de treball i no únicament des de la unitat de cooperació.

Per aterrar una estratègia de CPD l'Ajuntament farà els següents treballs:

- Elaboració d'una diagnosi municipal sobre l'impacte a nivell global que poden tenir algunes polítiques locals, especialment aquelles vinculades en els àmbits estratègics que s'hagin definit i com es poden treballar els objectius i valors de la cooperació des d'altres àmbits de treball,

especialment des d'esports, educació i joventut i aquells vinculats amb els àmbits estratègics definits. Aquesta es farà principalment mitjançant una sessió formativa i d'anàlisi amb tècnics municipals de les diferents àrees i departaments, que es completarà amb entrevistes per aprofundir i amb l'anàlisi de documentació i de dades disponibles facilitades per aquests tècnics municipals.

- Elaboració d'una proposta de recomanacions sobre els canvis a aplicar en algunes de les polítiques per orientar-les de manera que siguin més coherents amb el desenvolupament global i en concret, del paper que hauria de jugar la política de cooperació al desenvolupament per assolir aquest nou enfocament.
- Presentació d'aquesta proposta a nivell polític, mitjançant una sessió amb caràcter formatiu però també de discussió i validació.

El document resultant d'aquest treball constituirà una addenda a aquest document d'Orientacions estratègiques de cooperació al desenvolupament i serà desplegat per contribuir en aquesta transformació de la política de CD de Centelles.

4. Modalitats d'actuació

Centelles identifica les següents modalitats i instruments d'acció com les més adequades per desplegar aquesta política, amb el següent ordre de prioritats:

A. L'EDUCACIÓ PER A LA CIUTADANIA GLOBAL

Aquesta concepció d'ECG té a veure amb la concepció transformadora de l'Agenda 2030 que, en base als àmbits estratègics, treballa des d'una perspectiva de justícia i responsabilitat, abordant les dimensions local i global dels reptes i promou una ciutadania conscient i crítica (amb capacitat d'anàlisi) i compromesa (que es posiciona davant la realitat que coneix) amb la promoció dels drets humans i el desenvolupament sostenible al món i amb la solidaritat internacional entesa des de la corresponsabilitat.

Aquesta modalitat d'actuació serà **prioritària** per Centelles davant la de projectes de cooperació al desenvolupament i la d'acció humanitària i d'emergència i es desplegarà de manera directa, amb concertació amb els actors del territori, o de manera indirecta, donant suport a iniciatives d'entitats locals, com fins ara.

Periòdicament, Centelles farà una planificació amb actuacions concretes en base als àmbits estratègics, comptant amb la participació de la resta d'àrees de l'Ajuntament i de retruc amb els nous actors que s'han de sumar a formar part en el procés de construcció d'aquesta política, com els centres educatius, les entitats esportives, els grups de consum responsable i de proximitat, moviments ambientalistes, etc., tenint en compte el següent:

- Abans l'Ajuntament definirà una estratègia de CPD en la que els altres departaments i àrees municipals assumeixin els objectius i valors de la CD, de manera que aquests s'involucrin en la planificació d'activitats d'ECG des de les seves pròpies competències, en coordinació amb la unitat de cooperació. Els departaments que s'hauran d'involucrar especialment són el d'educació, el d'esports, el de joventut i els vinculats amb els àmbits estratègics definits (medi ambient, nova ciutadania, comerç i promoció econòmica).
- A nivell del territori, a més dels actors tradicionals de la CD, mitjançant la mediació dels altres departaments i àrees municipals, s'involucrarà els actors educatius, d'esports, de joventut i els relacionats amb els àmbits estratègics definits. Per tant, aquesta estratègia haurà d'incorporar una línia específica per treballar des dels àmbits esportiu, educatiu i de joventut, els valors per a una ciutadania global.
- Aquesta planificació contemplarà, amb la mediació dels respectius departaments i àrees municipals, una relació constant amb aquests actors, no només en el moment del disseny, sinó al llarg de tot el cicle de la política: disseny, execució, seguiment i avaluació.
- Les activitats tractaran temàtiques vinculades als àmbits estratègics definits, que relacionin l'àmbit local amb el global i promoguin la reflexió crítica i la consciència sobre l'impacte de les pròpies accions a nivell global.
- Contemplarà activitats de diagnosi sobre com afecta la problemàtica global a nivell local i com les nostres accions en el territori afecten a la problemàtica global, de manera que permeti fer canvis i transformacions en les nostres polítiques i accions ciutadanes.
- Incorporarà activitats que tinguin en compte arribar a diferents públics de diferents edats, per tant, amb diferents formats i metodologies i que siguin activitats que promoguin la participació, la interacció social, motivadores i significatives.
- Es promourà la recerca de sinèrgies i col·laboracions a nivell comarcal.
- Incorporarà la vessant comunicativa i de difusió de la CD, d'acord amb el Pla de comunicació de què disposa el municipi.
- Al final s'analitzaran els resultats i es difondran amb la implicació dels propis participants i es promourà la reflexió sobre aquests resultats amb la finalitat de millorar la pròpia pràctica.

A mig termini, un cop estigui definida l'estratègia de CPD i identificats els actors del territori que han de participar en aquesta política, Centelles estudiarà la

possibilitat de sol·licitar a la Diputació el recurs econòmic del Catàleg de serveis “Planificació de l’ECG local”, mitjançant el qual podrà contractar un suport extern que ajudi a elaborar un pla d’ECG tenint en compte aquestes orientacions.

B. PROJECTES DE COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT

Centelles estarà atent a les oportunitats de treball en xarxa amb altres municipis de l’entorn per participar en iniciatives de cooperació directa de caràcter municipalista que es duguin a terme, en l’àmbit de la governabilitat local i de l’enfortiment dels serveis públics locals, sempre que es vegi com a oportunitat per intercanviar experiències i fent participar altres departaments en un enfocament de coherència de polítiques per al desenvolupament, especialment si es tracta de temàtiques relacionades amb els àmbits estratègics definits.

Pel que fa a la convocatòria d’entitats, es continuarà treballant com fins ara a l’espera de poder donar-li un nou enfocament quan, a mig termini, gràcies a la implementació de les noves orientacions de CD i específicament de la línia d’ECG i de CPD que s’acabi definint, es generin iniciatives pròpies al territori. Un cop es compti amb iniciatives més locals, aquestes podran rebre el suport de l’Ajuntament sempre que estiguin emmarcades en els àmbits estratègics de tal manera que creïn sinèrgies amb les altres actuacions d’ECG que es duguin a terme. S’ha d’intentar que siguin iniciatives àmplies, que impliquin bona part de la ciutadania organitzada, en un enfocament territorial de la CD.

Es buscarà alguna fórmula per evitar les càrregues burocràtiques que sovint implica aquest tipus d’actuacions, per tal que puguin ser gestionades pel propi Ajuntament i la ciutadania organitzada. En cas que no sigui possible, es comptarà amb el suport del FCCD per al seguiment i la gestió, però sense perdre’n el lideratge i el retorn que ha de comportar aquest tipus d’actuacions en termes de sensibilització i mobilització ciutadana. Per tant, sovint es recavarà informació a l’entitat o entitats a què es dona suport, sobre la marxa de les actuacions i es disposarà d’una estratègia comunicativa potent que faci particip a la ciutadania.

No s’estableix àmbits geogràfics preferents donat que el que es prioritzarà amb les futures iniciatives és que sorgeixin del territori i que estiguin vinculades amb els àmbits estratègics definits, de manera que es creïn sinèrgies amb el que s’està fent des de l’àmbit de l’ECG, en un enfocament de CPD. En el cas que es faci un tipus de cooperació directa de caire municipalista en xarxa amb altres municipis, les temàtiques haurien d’estar vinculades a l’enfortiment dels serveis públics locals.

C. L’ACCIÓ HUMANITÀRIA I D’EMERGÈNCIA

Degut a la complexitat d’aquests tipus d’accions, Centelles continuarà canalitzant els recursos dirigits a l’acció humanitària i d’emergència mitjançant el FCCD. No obstant, caldrà prioritzar aquelles actuacions de post-emergència dirigides a la reconstrucció amb un enfocament municipalista i de sostenibilitat, que tingui en compte la creació de capacitats a la població i buscar d’alguna

manera que hi hagi un retorn a la vila en termes de sensibilització i d'educació per a la ciutadania global.

Els recursos que s'hi destinin seran decidits en funció del tipus d'emergència i del pressupost disponible, sense que suposi en cap cas una disminució del que s'hagi compromès en altres modalitats de treball.

5. Canalització de la participació ciutadana i l'articulació amb els actors del territori

Centelles treballarà per **ampliar la base social de la política de CD** mitjançant la identificació i la incorporació d'aquells actors vinculats als àmbits estratègics definits. Això ho farà de la mà dels altres departaments del govern municipal en un enfocament de CPD, amb els quals es podran construir alternatives solidàries que relacionen l'àmbit local i el global i establir un diàleg permanent per tal d'analitzar, diagnosticar, establir prioritats i desplegar la política conjuntament. Aquests seran essencials per aconseguir les transformacions que es persegueixen, en base als àmbits estratègics establerts, i li donaran una mirada més multidimensional a la CD per tal de respondre amb millors condicions als reptes locals i globals que afronta el món, tal i com indica l'Agenda 2030.

Per identificar aquests nous actors, es compta amb els àmbits estratègics definits que ens indiquen amb qui treballar: organitzacions ecologistes i ambientalistes, d'economia social i solidària i de model agroalimentari, de consum responsable i comerç just, organitzacions de productors locals i la unió de botiguers, entitats d'acollida i d'integració de població nouvinguda i els propis col·lectius d'immigrants. També serà important comptar amb aquells actors mitjançant els quals es vulguin desplegar les accions, com l'àmbit educatiu, d'esports i de joventut.

Centelles aprofitarà el procés que s'està duent a terme en paral·lel a aquestes orientacions, dirigit a diagnosticar i revisar l'àmbit de la participació ciutadana a nivell municipal i reflexionar sobre quina podria ser la fórmula més escaient per canalitzar la participació de la ciutadania organitzada, tenint en compte la renovació de la política que es proposa.

A curt termini, mentre s'espera als resultats d'aquesta diagnosi que s'està fent en paral·lel i de com es configura finalment tota la participació municipal i de retruc la de l'àmbit de la CD, una opció passa per flexibilitzar l'estructura del Consell, la seva composició i funcionament. És convenient revisar les funcions d'aquest òrgan per deixar de banda actuacions de caràcter instrumentals que acaben fatigant els actors i prioritzar debats sobre qüestions més estratègiques i amb un impuls més transformador, dirigides a la construcció de la política i al seguiment de la implementació.

De la mateixa manera, la incorporació dels nous actors haurà de ser discutida en un primer moment en el sí del propi Consell i caldrà un esforç per part de l'Ajuntament per trobar la millor manera d'identificar i atreure aquests nous col·lectius, tenint en compte els àmbits estratègics que s'hagin definit. La implementació d'una estratègia de CPD en què els altres àmbits de treball de l'Ajuntament assumeixin els objectius, principis i valors de la CD, ha facilitar-ho.

A mig termini, la nova estructura de treball participada que es creï, que ha de donar cabuda a una base social més àmplia, serà la que hagi de dur endavant la implementació del document d'orientacions estratègiques elaborat amb el suport de la Diputació.

6. Recerca de socis, col·laboradors i participació en xarxes de treball

Centelles continuarà comptant amb les aliances que ja té amb **actors supramunicipals**, principalment amb la Diputació de Barcelona, de qui es beneficia d'un seguit de recursos i serveis: suport econòmic, formació, participació en espais d'intercanvi- i de treball en xarxa; i amb el FCCD, del que n'és soci i del que es pot beneficiar de les següents línies: suport a l'aprovació de mocions i posicionaments del món local català en qüestions rellevants; assessorament, canalització i gestió d'iniciatives d'acció humanitària i d'emergència; gestió i seguiment de projectes de CD; assessorament sobre legislació i competències dels ens locals.

A més de continuar participant en la Taula d'acollida de refugiats, a **nivell comarcal** començarà a construir altres aliances per compartir recursos, programes i coneixement i fer economies d'escala. Els dos actors ara per ara més ben posicionats a nivell comarcal són l'Ajuntament de Vic, que disposa d'un pla director de CD i molts anys de trajectòria, i la UVic-UCC. L'apropament a algun municipi de l'entorn amb què comparteixi interessos també s'estudiarà.

Pel que fa a la Universitat, aquesta és un pol de coneixement i pot ser un bon aliat en dos sentits:

- Per aprofundir en les interaccions existents entre les dimensions local i global, així com entre les dimensions ecològica, econòmica i social dels processos de desenvolupament, a partir del qual promoure polítiques més transformadores vinculades al desenvolupament sostenible. En aquest sentit, la Universitat podria generar una línia de recerca i anàlisi sobre el sistema de producció, comercialització i consum existent a nivell comarcal i les seves interaccions a nivell global. Això no revertiria només a Centelles, sinó que beneficiaria a altres municipis interessats, com per exemple Vic. Aquesta recerca podria generar un coneixement que després podria ser compartit mitjançant l'aula d'extensió universitària de la gent gran de Centelles o xerrades a la ciutadania i anar sensibilitzant i creant consciència en la població sobre els efectes que està tenint a la comarca l'actual sistema socioeconòmic. I més a llarg termini, podria derivar en alguna exposició itinerant a nivell comarcal que donés a conèixer aquesta realitat. Això es podria fer amb la col·laboració d'organitzacions ambientalistes i d'economia social i solidària.
- Un altre programa pel qual la UVic-UCC pot ser un bon aliat és el de les pràctiques internacionals d'Aprenentatge-Servei. Centelles podria establir un conveni amb aquesta Universitat per tal de promoure la participació de joves estudiants de Centelles en aquestes pràctiques, que a mig i llarg termini podria generar iniciatives de cooperació pròpies a finançar.

Finalment, Centelles buscarà col·laboracions amb entitats comarcals que treballin en els àmbits estratègics definits i vinculant les problemàtiques del territori amb el desenvolupament global, per buscar sinèrgies i col·laboracions.

Centelles estudiarà l'adhesió a la xarxa d'Alcaldes i Alcaldesses per la Pau de Catalunya, amb seu a Granollers, que treballa en la promoció de la cultura de pau per fer dels nostres pobles i ciutats espais de llibertat, convivència i cohesió social.

7. Estructura de gestió i assignació de recursos necessaris

Pel que fa als recursos econòmics, la partida pressupostària de CD s'anirà augmentant progressivament fins a arribar al 0,7 % dels ingressos municipals a final de mandat. Per això, l'ajuntament farà el càlcul de la quantitat que representa aquest 0,7 %, seguint els criteris tècnics establerts en el document "[Criteris per l'aplicació del 0,7 % dels ingressos propis municipals a la cooperació al desenvolupament. Justificació tècnica](#)", de Joaquim Solé Vilanova.

Es buscarà que aquest pressupost anual sigui complementat amb altres recursos externs, com per exemple, els que ofereix la Diputació de Barcelona a través del Catàleg de serveis de caràcter anual. Així mateix, es poden buscar patrocinis i aportacions econòmiques i materials del sector empresarial del territori.

Pel que fa als recursos humans, aquesta política continuarà comptant amb una persona responsable, que impulsarà i coordinarà les activitats i a la que se sumarà altre personal dels altres departaments, que amb un enfocament de CPD, hauran assumit els objectius i valors de la cooperació i per tant, participaran en espais de coordinació i de diàleg polític i en la implementació de les estratègies definides. Per això caldrà fer canvis i articular una estructura organitzativa i un sistema d'instruments adequats que proporcionin marcs i eines de coordinació, per tal que la unitat de cooperació pugui formar, sensibilitzar i impulsar el diàleg amb la resta d'àmbits de treball i adquirir una posició més central dins la corporació.

8. Comunicació i difusió

La comunicació serà un aspecte clau per a l'èxit de la política de cooperació de Centelles, ja que aquesta necessita adhesions i compromisos de la ciutadania i institucionals que la facin possible i també com a eina de transparència i rendició de comptes.

En primer lloc, és important que l'ajuntament dissenyi una estratègia de presentació i difusió dins el consistori i a la ciutadania d'aquest document d'Orientacions Estratègiques, donant a conèixer els aspectes més rellevants. Entre altres coses, això pot ajudar a identificar nous actors interessats a participar. En segon lloc, s'organitzaran accions de difusió i comunicació externa al municipi, amb la intenció de començar a identificar futures col·laboracions dels altres ens i organitzacions de l'entorn, com l'Ajuntament de Vic i la Universitat de Vic.

La implementació d'aquesta política també requereix una estratègia comunicativa eficaç. Ens referim al conjunt d'accions orientades a promoure i regular la participació, a informar dels acords que es prenen a nivell pressupostari i d'activitats, a difondre els esdeveniments que s'organitzen i a donar a conèixer els avenços i resultats que s'assoleixen.

En aquest sentit, Centelles farà ús dels múltiples canals de què disposa (xarxes socials, web institucional, correu electrònic, butlletins, etc.), seleccionant aquells més adequats a cada tipologia d'acció i tenint en compte el públic destinatari en cada cas. Caldrà pensar també en els canals més adequats per promoure la comunicació interna dins el consistori i promoure l'enfocament de CPD.

Un cop s'hagi finalitzat la diagnosi de CPD i es disposi d'una estratègia en aquest sentit, el tècnic de cooperació i la persona responsable de la comunicació de l'Ajuntament podran elaborar una estratègia comunicativa específica per a l'àmbit de la CD, tant interna com externa, que haurà de formar part de l'estratègia de comunicació existent a nivell de govern municipal.

9. Planificació, seguiment i avaluació

Com tot àmbit d'intervenció, la cooperació també necessita una planificació periòdica i un seguiment del desplegament de les accions i dels resultats que s'assoleixen.

Aquesta tasca serà assumida per la unitat de cooperació, comptant amb la resta d'àrees i departaments del consistori en una concepció de CPD i amb l'òrgan de participació ciutadana que s'hagi previst, amb el qual s'elaborarà un pla anual dissenyat seguint aquestes orientacions, amb els seus objectius, calendari i pressupost.

S'establirà també un mecanisme de monitoratge continuat que permeti fer un seguiment del desplegament del pla anual, amb valoracions periòdiques de les accions que es duguin a terme. La principal finalitat ha de ser rendir comptes al propi ajuntament i a la ciutadania i construir coneixement i aprenentatge com a procés de millora continua.

Per tant, es recollirà de manera sistemàtica indicadors d'assistència i participació en les activitats, així com valoracions del públic i de la ciutadania. Cal tenir en compte que existeix l'obligatorietat d'aportar aquest tipus de dades a l'hora de justificar les subvencions que es rebin per part d'entitats externes, com la Diputació de Barcelona.

Finalment, Centelles s'adherirà a [l'Espai de treball en matèria de planificació estratègica de cooperació al desenvolupament](#) que promou la Diputació de Barcelona, que pot constituir un bon acompanyament en aquesta tasca.

ANNEX 1

Calendari d'activitats del procés executat

IDENTIFICACIÓ D'ORIENTACIONS ESTRATÈGIQUES DE COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT

CENTELLES

- Metodologia i calendari d'activitats del procés executat-

A més de les corresponents reunions amb els responsables de l'Ajuntament que s'han anat intercalant al llarg del tot el procés, la metodologia prevista ha comprés sessions de treball obertes als actors del territori i a la ciutadania interessada, amb un triple objectiu de formar, debatre i proposar. A més, s'han dut a terme entrevistes a persones que per la seva expertesa i coneixement han aportat informació rellevant. El procés va estar afectat per la situació de pandèmia, per la qual cosa s'ha allargat en el temps i la major part de les activitats s'han hagut de fer online. Les activitats han estat les següents:

ACTIVITAT 1: Sessió de treball sobre cooperació descentralitzada

Data: 29 de febrero de 2020, 5 hores, presencial

DESCRIPCIÓ

El seu objectiu ha estat introduir els i les participants en els aspectes bàsics de la cooperació descentralitzada i en l'evolució del context internacional i les Agendes del desenvolupament, posant èmfasi en el potencial que tenen els governs locals en aquest camp; per l'altra i amb un caràcter més dinàmic, s'ha fet una revisió del marc general d'acció de Centelles en aquest camp i el que ha fet el municipi fins al moment, principalment en l'àmbit dels projectes de cooperació al desenvolupament i de l'acció humanitària, identificant els riscos i les febleses, així com les fortaleces i les oportunitats que presenta el territori, amb la finalitat de promoure un debat entre el públic assistent respecte els trets bàsics cap a on ha de tendir la futura línia d'acció municipal de Centelles en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament.

ACTIVITAT 2: Entrevistes

Dates: 16/6/2021 i 19/6/2020, online

DESCRIPCIÓ

Entrevistes a dues persones de reconeguda trajectòria en el camp de la CD.

ACTIVITAT 3: Sessió de treball sobre Educació per al Desenvolupament i la ciutadania global

Data: 21 i 28 de setembre de 2020, 4 hores, online

DESCRIPCIÓ

Aquesta sessió s'ha dividit en dues parts. Durant la primera part s'ha introduït els i les participants en els aspectes bàsics de l'EpD com a eina de transformació orientada a construir ciutadania global i identificar oportunitats per promoure l'EpD al municipi. S'ha donat a conèixer el concepte, l'evolució i els continguts bàsics de l'EpD i la ciutadania global com a eina de canvi i transformació i s'ha identificat el valor afegit de l'EpD local i les àrees que s'hi poden vincular. El propòsit de la segona part ha estat revisar les activitats que duu a terme el municipi en aquest àmbit i identificar nous actors, instruments i modalitats amb les quals treballar a nivell municipal, a partir d'exemples concrets i fent el vincle amb les capacitats i possibilitats existents al propi municipi.

ACTIVITAT 4: Anàlisi de la informació recollida i elaboració de conclusions preliminars

Termini: octubre i novembre 2020

DESCRIPCIÓ

Fase de treball de despatx de valoració de la informació obtinguda fins al moment i redacció d'un document de conclusions preliminars enviat a l'Ajuntament.

ACTIVITAT 5: Reunió de presentació i retorn del document de conclusions preliminars amb els actors participants

Data: 1 de febrer de 2021, online

DESCRIPCIÓ

Sessió de presentació de les conclusions preliminars als participants del procés i de discussió per recollir esmenes de cara a l'elaboració del document final.

ACTIVITAT 6: Redacció i lliurament del document final

Termini: febrer i març de 2021

DESCRIPCIÓ

Fase de treball de despatx per a la redacció i lliurament del document final.

ANNEX 2

Sessió de treball sobre la cooperació descentralitzada

Relatoria

Sessió de treball sobre cooperació descentralitzada

A càrrec de Xavi Martí

29 de febrer de 2020, de 9.30 h a 14.30 h

Teatre-Casal Francesc Macià, Sala de la Gent Gran de Centelles

El dia 29 de febrer de 2020 s'ha celebrat la "Sessió de treball sobre cooperació descentralitzada" a Centelles, la primera en el marc del procés participatiu iniciat al municipi per tal d'identificar unes orientacions de cooperació al desenvolupament (CD).

Propòsits de la sessió

Aquesta sessió tenia previst, per una banda, introduir els i les participants en els aspectes bàsics de la cooperació descentralitzada i en l'evolució del context internacional i les agendes del desenvolupament, posant èmfasi en el potencial que tenen els governs locals en aquest camp; per l'altra i amb un caràcter més dinàmic, pretenia revisar el marc general d'acció de Centelles i el què ha fet el municipi fins aquest moment, principalment en l'àmbit dels projectes de cooperació al desenvolupament i de l'acció humanitària, identificant els riscos i les febleses, així com les fortaleeses i les oportunitats que presenta el territori, amb la finalitat de promoure un debat entre el públic sobre els trets principals que hauria de tenir la futura política municipal de Centelles en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament.

Programa de la sessió

09.30 h – 09.45 h	Benvinguda i presentació de la sessió
09.45 h – 10.00 h	Ronda de presentació dels participants
09.45 h – 10.00 h	L'Agenda 2030 i la contribució dels governs locals
11.00 h – 11.30 h	La cooperació descentralitzada en el sistema internacional
11.30 h – 12.00 h	Pausa-cafè
12.00 h – 12.20 h	La cooperació descentralitzada local a Catalunya: febleses i fortaleeses, riscos i oportunitats
12.20 h – 13.30 h	Dinàmica <i>World Cafè</i>
13.30 h – 14.00 h	Plenària
14.00 h – 14.25 h	Conclusions, precs i preguntes
14.25 h – 14.30 h	Cloenda

Participants a la sessió

- Cristina Ciudad
- David Camps – Tècnic de Cooperació
- Dolors Calm – Regidora de Cooperació i Solidaritat
- Dolors Morera – Regidora Ajuntament de Centelles
- Enrique – Comissió Festa de la Cooperació
- Eva Verdaguer – Regidora Ajuntament de Centelles
- Imma Feliu – Comissió programa de Pau
- Jesús Montoya – persona vinculada a la cooperació
- Lídia Clua – Mans Unides
- Lourdes Foyonet – Comissió programa de Pau i professora Institut Pere Barnils
- Lourdes Tuneu – Comissió programa de Pau
- Mari Barahona – Ajuntament de Centelles. Conserge Teatre
- Maria Ona Molas – Ajuntament de Centelles. Tècnica promoció econòmica i igualtat
- Neus Verdaguer – Ajuntament de Centelles. Regidora de Benestar Social i Medi ambient
- Pili Carmona – Ajuntament de Centelles. Recepcionista
- Rosa Cendón – Comissió programa de Pau i Coordinadora SICAR
- Roser Bisbal – Ajuntament de Centelles. Bibliotecària

Benvinguda i presentació dels participants

Després de la benvinguda institucional, els i les participants s'han presentat i han fet un exercici consistent en respondre tres qüestions:

1. Breu descripció de la CD de Centelles
2. Identificació de bones pràctiques de la CD de Centelles
3. Identificació d'accions de CD de Centelles que caldria revisar

Resultats de l'exercici de presentació

1. Breu descripció de la CD de Centelles

- Que faci 25 anys que es va crear la CD és fantàstic i que avui segueixi encara és genial.
- La CD a Centelles engloba a un grup de persones i entitats que mostren molt interès en crear iniciatives per despertar consciències i fer accions com ara reflexionar a l'entorn de la pau o l'acolliment de persones migrades.
- La implicació d'anys i la implicació actual per arribar en aquest mandat al 0,7 % de cooperació i trobar noves maneres de ser efectius.
- És reactiva davant moments concrets; manté algunes activitats en el temps; compta amb un important compromís de les persones implicades.
- Actualment es fan poques activitats però s'està en un punt de replanteig...veig molt bona disposició i actitud per part de l'Ajuntament.
- Centelles és un municipi molt implicat en aquest àmbit on es promouen un gran nombre d'activitats de sensibilització.
- Estar al cas de totes les persones que necessiten la seva ajuda.
- És un grup de persones que treballen i estan molt implicades i amb ganes d'ajudar a persones que necessiten ajuda. S'està treballant en diversos projectes.

2. Identificació de bones pràctiques de CD de Centelles

- La setmana de la cooperació com una activitat estable.
- La implicació de tot el suport associatiu.
- Sensibilitat per les persones vulnerables, en ajuts, beques esportives, evitar que es quedin sense subministraments, etc.
Suport a les entitats de cooperació.
- Existència del Consell de cooperació, format per diverses associacions-entitats (únic espai de treball conjunt entitats-consistori).
- La regularitat en el temps i la pluralitat de sensibilitats; la col·laboració de l'Ajuntament.
- Implicació i suport a les organitzacions i entitats municipals en l'àmbit de la cooperació.

3. Identificació d'accions de CD de Centelles que caldria revisar. Les accions s'han redactat fonamentalment com a propostes. Es presenten a continuació en tres blocs:

- A. Les que tenen a veure amb millorar la participació i ampliar l'impacte
- Cal crear una xarxa de persones més àmplia, que materialitzi accions més significatives, de forma més coordinada, amb espais de reflexió i consens.
 - És clau la participació, per tal que es potenciï l'efecte i la coordinació, per tal de sumar.
 - Cal posar l'accent en fer xarxes de veïns, per tal de fomentar presa de consciència i implicació.
 - Caldria intentar engrescar gent més jove i ampliar la xarxa.
- B. Les que tenen a veure amb millorar la comunicació
- Cal millorar els canals de comunicació per poder arribar a tota la població.
 - Donar més visibilitat perquè es conegui més el què es fa.
 - Caldria més informació i que el poble sàpiga el què es fa.
- C. Les que tenen a veure amb qüestions varies
- Que cada any es treballin eixos diferents.
 - Caldria adquirir el compromís ferm d'augmentar progressivament l'aportació econòmica fins arribar al 0,7 %.
 - Manca seguiment de projectes, comunicació amb la contrapart.
 - Cal revisar el concepte de solidaritat-cooperació.
 - Treball per la pau transversal.
 - El pla d'acollida (és antic i comarcal, no local).
 - Revisar el Consell de cooperació, nous membres.
 - La CD de Centelles està en procés de millora.
 - Després de molt de temps una causa necessita una renovació, gent nova, idees noves.
 - Fer accions de sensibilització sobre què i com fer, en el dia a dia en el món local que afecti a la cooperació. Ex: consum (com es produeix, on, efectes sobre la població productora...).
 - Implicació més directa de la biblioteca del municipi.
 - Formació dels agents implicats, com la d'avui.
 - Setmana de la cooperació

L'Agenda 2030 i la contribució dels governs locals

- L'Agenda 2030 és la nova agenda del desenvolupament, aprovada per l'Organització de les Nacions Unides l'any 2015 i que regirà fins el 2030. Per tant, és una agenda signada per tots els estats, amb un caràcter voluntari. Conté 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de caràcter universal.
- El procés per definir aquesta Agenda va ser intens i participatiu i es va implicar tota la comunitat internacional, és a dir, els estats però també els governs locals, la societat civil i el sector privat dels països desenvolupats i en desenvolupament.
- El tema ambiental és al cor d'aquesta agenda, però també aborda altres grans reptes globals als que fa front avui en dia la humanitat, com la lluita contra la pobresa, l'educació, la salut, la igualtat de gènere, la pau i les ciutats sostenibles, entre d'altres.
- No hi ha dubte que la majoria d'aquests objectius estan directament relacionats amb els governs locals i regionals i que el seu rol és clau per assolir l'Agenda 2030. Tots els ODS tenen fites directament relacionades amb les responsabilitats dels governs locals i regionals, en particular amb el seu paper en la prestació de serveis. Aquests reptes globals als que fa front l'Agenda 2030 tenen un impacte a nivell local (interacció de lògiques globals i locals) .

- L'Agenda 2030 és hereva de l'Agenda del Mil·lenni signada l'any 2000. Els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni (ODM) eren 8 objectius creats per millorar la vida de les persones més pobres del món. Van ser signats pels líders de 189 països.
- Els ODM van ser tinguts en compte pels països donants a l'hora de dissenyar plans i estratègies de cooperació al desenvolupament i es van aplicar mesures específiques destinades a assolir les seves fites. No obstant, els progressos van ser desiguals i malgrat els esforços, molts països en desenvolupament no van assolir els ODM.

- L'Agenda 2030 va més enllà que l'Agenda del Mil·lenni i que l'erradicació de la pobresa. És una agenda universal, que s'ha d'aplicar als països en desenvolupament i desenvolupats. És una agenda de desenvolupament sostenible, integrada i basada en els drets humans, que equilibra el creixement econòmic, la justícia social i la gestió del medi ambient. Tots els

principis i objectius de l'Agenda han d'abordar-se de manera integral, tenint en compte els temes transversals i totes les seves interaccions.

- El preàmbul de l'Agenda 2030 identifica les cinc àrees temàtiques dels ODS, les 5 P: les persones, el planeta, la prosperitat, la pau i les aliances (partenariats):

- Característiques de l'Agenda 2030:
 - **Caràcter global:** els ODS aborden les reptes globals més urgents del nostre temps, com el canvi climàtic i desigualtats econòmiques. No es pot fer front ni resoldre aquests reptes per separat, és cosa de tots.
 - **Caràcter universal:** els ODS s'apliquen a tots els països del món, independentment del seu nivell de renda.
 - **Caràcter integral i transversal:** l'Agenda està interconnectada en totes les seves dimensions i a tots els nivells, hi ha vincles entre els diversos ODS, entre els països i entre els diferents nivells de gestió

- (mundial, regional i nacional).
- **Caràcter inclusiu:** l'Agenda interpel·la a tots els nivells de govern, a tots els actors i a totes les persones (multi-actor) en un esforç inclusiu i col·lectiu per al desenvolupament sostenible. Cal mobilitzar els mitjans necessaris per implementar aquesta Agenda: Aliança Mundial per al Desenvolupament Sostenible.
- La integritat de l'Agenda i la transversalitat dels ODS ens remet al principi de coherència de polítiques per al desenvolupament. Aquest es pot definir com el **compromís transversal amb la promoció del desenvolupament global** (és a dir, amb els objectius de la política de cooperació). En aquest sentit consisteix en integrar la visió del desenvolupament global en el conjunt de polítiques públiques d'un govern, és a dir, en el procés de disseny, implementació i avaluació (*the whole of government approach* o enfocament integral del govern).
- S'esmenta l'Agenda Urbana de Bogotà de 2015 i altres agendes globals vinculades a les ciutats i es relacionen amb l'Agenda 2030. Així mateix, es parla de la necessitat de localitzar els ODS a cadascun dels territoris, un procés pel qual la Diputació de Barcelona posa a disposició dels municipis suport tècnic i econòmic. Existeix un ecosistema complex de xarxes de ciutats i de governs locals units per fer incidència i promoure el desenvolupament sostenible.

Per saber-ne més

Generalitat de Catalunya:

- [Procés Participatiu Visió 2030](#)
- [Els drets humans i l'Agenda 2030](#)
- [Vídeo Coherència de polítiques per al desenvolupament](#)

Diputació de Barcelona:

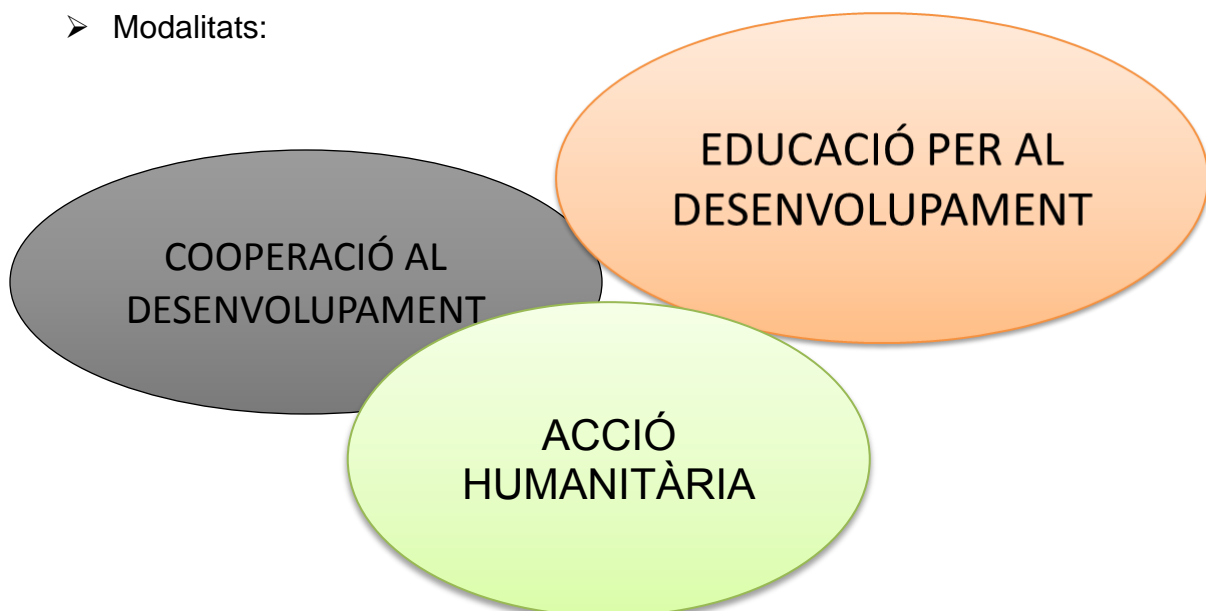
- [Agenda 2030 i ODS](#)

Comentaris dels participants

- Es dona a conèixer l'experiència de treball que es duu a terme en l'àmbit de la salut de Centelles. Tot el què fan ho analitzen a la llum dels ODS i per exemple, fa temps que miren bé on compren el material, que compleixi uns criteris de sostenibilitat. Es comenta que a partir d'aquesta experiència han vist que la salut "és a tot arreu". Comparteixen també que l'anàlisi amb la perspectiva dels ODS és un procés complex, però que també els aporta idees, com per exemple la de fer un poble *cardiosaludable*.
- En l'àmbit educatiu es troba a faltar un treball conjunt. Cada escola fa les seves coses, però algunes haurien de ser política de tot el municipi.
- Quan aquest poble es marca una fita ho aconsegueix, és un valor, una fortalesa, però ara ens falta saber quin és el repte. Si tinguéssim aquest repte clar podríem actuar.
- Potser l'estructura de la regidoria no és l'adequada, hauria de ser més transversal, tot i que això té el perill que els objectius de la cooperació es dilueixin.
- Hi ha reflexions entorn del rol del món rural en contraposició a la rellevància de les ciutats. També sobre quin és el rol que poden jugar els pobles petits com Centelles en xarxes internacionals.
- A partir d'un comentari del formador sobre la coherència de polítiques per al desenvolupament, sorgeix la reflexió sobre el model de consum i el rol de la ciutadania com a consumidors.

La cooperació descentralitzada en el sistema internacional

- Conformen la cooperació descentralitzada totes aquelles pràctiques de cooperació al desenvolupament finançades i promogudes pels actors públics no estatals, com són els governs locals i regionals.
- Aquest tipus de cooperació al desenvolupament és molt important a l'estat espanyol, ja que per tradició els governs locals i regionals sempre han tingut un compromís molt alt amb el 0,7 %. Precisament, durant els anys de crisi econòmica la cooperació dels governs locals és la que més es va mantenir. Malgrat tot, es fa difícil comptabilitzar què suposa.
- Les formes inicials de cooperació descentralitzada van des dels agermanaments fins a les accions puntuals i disperses, però l'ideal és arribar a disposar de polítiques públiques planificades.
- Entre les potencialitats de la cooperació descentralitzada destaca la proximitat i la major capacitat per articular actors. Destaca la possibilitat de compartir problemàtiques i possibles solucions amb altres municipis i superar la lògica més vertical.
- Modalitats:

- Eixos d'Acció:
 - Enfortiment política pública i la democràcia local
 - Educació per al desenvolupament
 - Coherència de polítiques

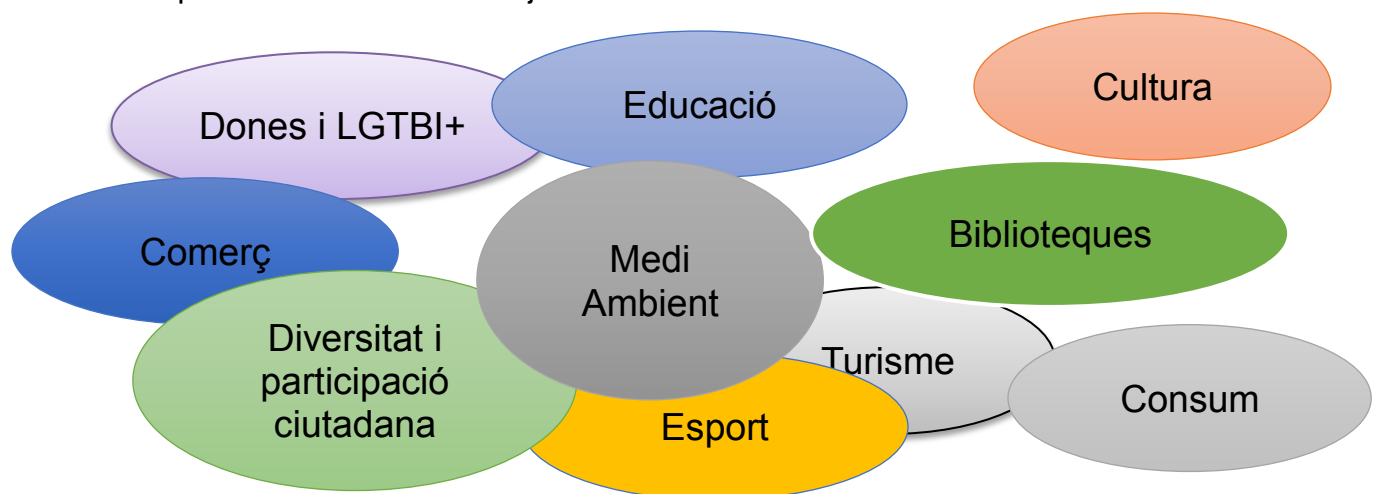
- Instruments:
 - Cooperació directa: cooperació tècnica
 - Aliances amb altres actors: entitats, universitats (convocatòries, concertació)
 - Intercanvi d'experiències i *know-how*
 - Treball en xarxa

- Nous models de cooperació descentralitzada:
 - Cooperació sud-sud
 - Cooperació triangular

- Pel que fa a l'educació pel desenvolupament (EpD), es remarca la importància de comptar amb centres educatius i biblioteques. Es proposa prendre l'EpD com a aspecte molt important per municipis petits que compten amb un pressupost limitat.

- Es proposen tres eixos d'acció:
 - 1) enfortiment de política pública i democràcia local,
 - 2) EpD,
 - 3) coherència de polítiques.

- Oportunitats de treball conjunt i de col·laboració:

VÍDEO:
Projecte Jusur (Baix Llobregat – Marràqueix)

Comentaris dels participants

- Amb relació als projectes que gestiona el FCCD, al principi sí que hi havia vinculació amb el poble, però això s'ha perdut.
- Ara caldria fer un treball més qualitatiu, més tècnic.
- El Consell està desaprofitat. Es convoca 2 o 3 cops a l'any, les seves funcions són bàsicament repartir el pressupost i preparar la Festa de la cooperació. Es podrien fer altres coses. També hi ha gent que podrien pertànyer al Consell, se'ls podria aprofitar. Se li podria donar més estructura perquè pogués ser més operatiu i no acabés sent una eina de les propostes de cada regidor/a.
- La xarxa s'ha fet més petita, hi ha persones/entitats que han marxat però no se n'han incorporat d'altres que potser també es poden vincular amb temes de cooperació.
- Centelles té una pulsio solidària que s'ha d'aprofitar.
- La Regidora de Cooperació i Solidaritat proposa crear un grup de treball enfocat a treballar els ODS.

- Els actors de la cooperació catalana són diversos:
 - Per part de la Generalitat de Catalunya: destaca l'Agència Catalana de cooperació al desenvolupament i els diferents departaments de govern.

- En l'àmbit local: els municipis, la Diputació de Barcelona, l'Àrea Metropolitana de Barcelona, el Fons Català de Cooperació al Desenvolupament i els consells comarcals.
- Per part de la societat civil: les ONGD, entitats juvenils, entitats de persones migrades, entitats ecologistes, organitzacions de dones, etc.

- Pel què fa al finançament oficial per al desenvolupament de Catalunya, es reparteix de la següent manera:
 - Generalitat de Catalunya (51 %).
 - Ajuntament de Barcelona (24 %)
 - Diputació de Barcelona (7 %)
 - Resta (18 %)
- Característiques de la cooperació local catalana:
 - Lluny del 0,7 %
 - Alta delegació al FCCD
 - Correlació entre la grandària dels municipis i l'aportació de recursos a la cooperació al desenvolupament
 - Correlació entre la proximitat a Barcelona i l'aportació de recursos a

la cooperació al desenvolupament

➤ Conclusions generals:

- La cooperació oficial de Catalunya està lluny del compromís del 0,7 % dels ingressos propis. A més, una part molt significativa dels municipis (sobretot els de fins a 2.000 habitants) no realitzen cap actuació en aquest àmbit.
- Hi ha un marc general de referència (institucional, normatiu, pressupostari i de tipologia d'actors) en matèria de cooperació prou consolidat a Catalunya.
- Manca d'orientació estratègica.
- L'Agenda 2030 es veu com a oportunitat per replantejar les lògiques Nord-Sud i local-global i avançar en la coherència de polítiques per al desenvolupament.
- Poc lideratge en la definició i desplegament de la política pública de CD.
- Molts municipis que destinen fons a la cooperació els deleguen (principalment al FCCD).
- El nombre de municipis que destinen fons és proporcionalment més alt a les comarques més properes al Barcelonès.
- Els recursos humans i tècnics assignats a la cooperació són clarament insuficients per consolidar una política pública en aquest camp.
- Existeix una gran pulsio solidària de la ciutadania, que afavoreix la seva mobilització, però manca coneixement de les causes estructurals i de les interconnexions local-global.
- Tendència a la inèrcia en les actuacions de cooperació i selecció de projectes proposats pel FCCD, demanda de les entitats o agermanaments (en els pocs casos en què hi ha).
- Dèbil implicació d'altres actors educadors del territori que limita l'impacte transformador de l'EpD.
- La dimensió local ofereix un espai privilegiat per treballar l'EpD transformadora per a una ciutadania crítica i global, però centrada en accions de divulgació dels projectes de CD a les que es dona suport (rendiment de comptes).
- Insuficient coneixement sobre el què fan les institucions supramunicipals en matèria de CD, i sobre les eines i vies de suport als quals els

municipis poden accedir per enfortir la seva política de CD.

- Reptes de la cooperació local de Catalunya:
 - Construcció d'una política pública amb planificació estratègica.
 - Implicar la ciutadania i arribar a nous col·lectius.
 - Reforçar iniciatives en xarxa.
 - Amatenent als desafiaments globals i a les agendes internacionals.
 - Dotació de recursos (humans i financers): institucionalització.

La dinàmica World Cafe i la plenària

Els i les participants s'han dividit en 3 grups per fer la dinàmica participativa anomenada *World Cafe* i han reflexionat i han fet propostes al voltant de tres qüestions:

1. Per què el municipi de Centelles ha de fer cooperació i què l'ha d'orientar?
2. Fortaleses i oportunitats de la CD de Centelles i com traduir-les en accions concretes
3. Febleses i riscos de la CD de Centelles i propostes per revertir-les

Resultats de la plenària

1. Per què el municipi de Centelles ha de fer cooperació i què l'ha d'orientar?

- La CD ha de ser una política pública: l'Ajuntament té capacitat mobilitzadora i més ressò, ha de vehicular.
- La cooperació ja no és una acció aïllada (més horitzontal i transversalitat).
- L'Ajuntament ha de ser agent coordinador, tot i així, calen espais de participació.
- Cal replantejar la implicació de l'Ajuntament i la pràctica de les seves accions. Ha d'aglutinar el pensament i inquietuds de la gent.
- Si entenem la cooperació en un sentit ampli, totes les accions són necessàries: cooperació assistencialista, sensibilització, etc.
- No només cal una cooperació enfocada fora del municipi, també dins. Ex: acollida a la gent nouvinguda.
- L'Ajuntament ha de marcar la línia estratègica i que els agents implicats plantegin accions concretes.
- El nostre àmbit és municipal, per això és tan necessari que sigui política pública.
- Identificar més agents mobilitzadors, un pes excessiu de l'Ajuntament pot anar en detriment.
- Cal donar més pes al Consell de cooperació. Hauria de tenir una estratègia pròpia definida.
- L'Ajuntament ha de facilitar les accions. Si les accions de CD només es promouen o es fan des de l'administració no es crea tan vincle ni tant al·licient.
- Eix vertebrador de l'Ajuntament.
- Cal canviar la visió capitalista de la CD que fem: ara per ara davant alguna emergència es fa una aportació econòmica i prou. Cal canviar aquesta idea, és millor sensibilitzar i fer educació per al desenvolupament i petites accions.

2. Fortaleses i oportunitats de la CD de Centelles i com traduir-les en accions concretes

- Electradistribució – Electra comercial / Inversió plaques solars / es ven la sobrant i els beneficis reverteixen en la població.
- Entitats i teixit associatiu, participació, molt actius. El teixit associatiu ha fet enriquir-nos molt a tots.
- Tenir un Consell de cooperació, espai entre l'Ajuntament i les entitats, i que en aquest moment s'està analitzant i fent autocrítica.
- El creixement de la població de Centelles és gradual i tots ens coneixem, és una relació molt pròxima. La proximitat institucional també és un punt fort, els problemes es resolen amb trucades, més agilitat. Capacitat de gestió.
- El municipi copta amb bons equipaments (esports, cultura, teatre, art): escoles, cicles formatius, escola d'adults, escola de música, centre d'art, biblioteca, etc.
- Poble sostenible, tot és a prop, no cal agafar el cotxe i tenim de tot.
- Poble empàtic, preocupació pel que li passa al veí. Poble amb molta pulsio solidària.
- Fa 16 o 17 anys que es celebra la Festa de la cooperació. És un moment que fa que ens coneguem amb els estrangers.

3. Febleses i riscos de la CD de Centelles i propostes per revertir-les

FEBLESES:

- Desconeixement per part de la població.
- Manca coordinació i planificació amb entitats i equipaments.
- Cal repensar les funcions del Consell i redefinir aquest òrgan de participació. Quan ha canviat el regidor, ha canviat el tipus de cooperació que s'ha fet i això no hauria de ser així.

- S'aprofiten poc els recursos de les institucions supramunicipals (ex: camins, pavellons).
- Cal fer seguiment dels projectes de CD als que es dona suport per fidelitzar a la gent, de manera que se senti més implicada.
- Manca argumentari, aquest ha de ser més potent, sinó guanya la idea "primer els de casa".
- Manca vincular a la gent nouvinguda.
- Poca col·laboració entre municipis.
- La tecnologia fomenta l'individualisme.

RISCOS:

- Exclusió d'agents que podrien participar.
- Hi ha duplicitat d'esforços, cadascú treballa en els seus "xiringuitos" i no es creen sinergies.
- Limitació de l'acció, nosaltres mateixos ens posem barreres.
- Manca potenciar la col·laboració dels joves i els nens, sinó després no s'impliquen.

Conclusions, precs i preguntes

Per finalitzar i després d'escoltar els participants en la plenària, s'ha demanat que a mà alçada expressin la idea principal amb la que s'han quedat de la sessió:

Idees principals

- Cal revisar el pla d'acollida per tal que reflecteixi la realitat de Centelles (actualment es fa servir el de la Comarca).
- Revisar les funcions del Consell i els actors que l'integren.
- Cal fer un treball transversal per la pau.
- Cal treure més partit de la Festa de la Cooperació.
- Cal cuidar les entitats que són més actives. No es pot donar per fet que les entitats són actives, cal cuidar-les perquè no deixin de ser-ho.
- Cal establir línies de treball en el Consell.
- L'Agenda 2030 obre la mirada, la cooperació és més àmplia.
- Importància de l'apoderament a l'hora de fer cooperació.
- Necessitat d'una visió global, tot està connectat.
- La cooperació és una oportunitat de transversalitzar i treballar per la coherència de polítiques per al desenvolupament. Potser la CD hauria de ser una política estratègica i més central dins l'Ajuntament.
- La participació és cabdal per la transformació de la societat.
- Durant la sessió no s'ha parlat del rol de les ONG.
- Cal establir reptes concrets per comptar participació de la gent. Quan no hi ha reptes concrets, trobar implicació de la gent és més complicat.

Cloenda

Durant la cloenda, l'alcalde de Centelles ha explicat el següent:

- Existeix un compromís de l'Ajuntament d'arribar al 0,7 % al final de la legislatura.
- S'ha iniciat un treball de localització dels ODS al municipi i el nou pla de mandat s'està elaborant tenint com a marc de referència l'Agenda 2020.

ANNEX 3

**Sessió de reflexió sobre
l'educació per al
desenvolupament i la
ciutadania global**

Relatoria

Sessió de reflexió sobre
l'Educació per al Desenvolupament i la Ciutadania Global
A càrrec de Sara Garrido

21 i 28 de setembre de 2020, de 17.00h a 19.00h

Sessió en línia

Els dies 21 i 28 de setembre de 2020 s'ha celebrat la "Sessió de reflexió sobre l'Educació per al Desenvolupament (EpD) i la Ciutadania Global (ECG)", la segona en el marc del procés participatiu iniciat al municipi de Centelles per tal d'identificar unes orientacions estratègiques de cooperació al desenvolupament.

Objectius

- Introduir els aspectes bàsics sobre l'educació per al desenvolupament i la ciutadania global i el seu aterratge en l'àmbit local.
- Identificar oportunitats per promoure l'educació per una ciutadania global a Centelles a partir de les capacitats i possibilitats del municipi.

Participants

1a part:

- Agnès Capera – AMPA Escola Xoriguer
- Cristina Ciudad – Regidora mandat anterior
- David Camps – Tècnic de Cooperació
- Dolors Calm – Regidora a l'oposició
- Dolors Morera – Mestra Escola Ildefons Cerdà i AMPA, Regidora d'Ara Junts per Centelles
- Jesús Montoya – persona vinculada a la cooperació
- Imma Feliu – AMPA Escola Xoriguer
- Lourdes Fonoyet – professora de l'Institut Pere Barnils i AMPA de l'Escola Xoriguer
- Miquel Álvarez – INS Pere Barnils
- Neus Verdaguer Paré – Regidora de Cooperació i solidaritat
- Roger Muns – Entitat de cooperació
- Sílvia Lleonart – Mestra Escola Bressol
- Úrsula Serradelarca – Regidora a l'oposició per Centelles per la República

2a part:

- Agnès Capera – AMPA Escola Xoriguer
- David Camps – Tècnic de Cooperació
- Dolors Calm – Regidora
- Dolors Morera – Mestra Escola Ildefons Cerdà i AMPA, Regidora d'Ara Junts per Centelles
- Elisabet Muntal Roquer – mestra i coordinadora de l'Escola Bressol Niu d'Infants

de Centelles

- Imma Feliu – AMPA Escola Xoriguer
- Jesús Montoya – persona vinculada a la cooperació
- Lourdes Fonoyet – professora de l'Institut Pere Barnils i AMPA Escola Xoriguer
- Neus Verdaguer Paré – Regidora de Cooperació i solidaritat
- Pilar Carmona Arcija – Ajuntament de Centelles
- Roger Muns – Entitat de cooperació
- Úrsula Serradelarca – Regidora a l'oposició per Centelles per la República

Per part de la Diputació de Barcelona: Lali Carrillo, Luci Rodrigo, Sara Garrido, Cristina Cabrera i Anna Martínez Codina.

1a part – 21 de setembre de 2020

Programa de la 1a part de la sessió

- Benvinguda
- Presentació dels participants i expectatives de la formació
- Què entenem per EpD i ECG?
- ECG a l'àmbit local: valor diferencial i aterratge a Centelles.

1. Benvinguda i presentació dels participants

S'ha informat d'aspectes legals de gravació i instruccions de funcionament. Neus Verdaguer, en nom de l'Ajuntament i Lali Carrillo, en nom de la Diputació de Barcelona (DIBA) han donat la benvinguda institucional.

S'ha explicat que la sessió es farà en dues parts donat el format online. La segona part tindrà lloc la setmana següent, el dilluns 28 de setembre. Després s'han exposat els objectius de la sessió i cadascuna de les persones participants s'ha presentat indicant nom i organització a què pertany o àmbit de treball.

2. Què entenem per educació per al desenvolupament (EpD) i la ciutadania global (ECG) i el seu aterratge en l'àmbit local?

a. Lligam amb la sessió anterior

S'han recordat els punts forts i febles de la cooperació a Centelles identificats en la sessió anterior i que estan més vinculats a l'ECG:

- Hi ha un teixit associatiu viu i implicat però cal engrescar més gent jove i ampliar la xarxa.
- Cal revisar el concepte de solidaritat- cooperació, renovar i vincular a la realitat local.
- Cal més formació als actors i implicar nous agents.
- Trobar un equilibri entre el paper de l'ajuntament com eix vertebrador i un rol actiu de les entitats.
- Es troba a faltar més treball conjunt amb el món educatiu.
- La setmana de la cooperació és una activitat estable amb elements positius que caldria però revisar.

Es conclou que la sensibilització i l'educació és un àmbit de treball clau per la política de cooperació d'un municipi com Centelles i s'identifiquen els següents àmbits com a aspectes que es poden reforçar:

- Més formació.
- Més reflexió estratègica: perquè i què volem aconseguir.
- Més línies de treball estables, visibles i compartides que permeti veure fruits a mig termini.

b. Evolució del concepte d'Educació pel Desenvolupament (EpD) i l'Educació per la Ciutadania Global (ECG)

S'ha mostrat un [vídeo](#)¹ que llença algunes idees sobre què és l'EpD i l'ECG que s'ha utilitzat com a introducció del que hi ha darrere de l'ECG. El vídeo il·lustra com actualment la diferència entre Nord i Sud és més desdibuixada i posa més èmfasi a les desigualtats i a la coherència de polítiques (CdP).

S'ha explicat l'evolució que ha tingut la cooperació al desenvolupament, l'existència de la corrent de renovació educativa, l'educació per a la ciutadania, etc. que són elements més avesats a l'educació formal. La comunicació també juga un paper en la transformació social.

Sobre el concepte d'EpD i ECG, tot i que diferents actors posen accents en diferents aspectes, es pot resumir que l'EpD i l'ECG conté els següents aspectes:

- **Aproximació holística:** les temàtiques estan molt interconnectades i cal una visió de conjunt.
- **Perspectiva de justícia, interdependència, responsabilitat.**
- **Dimensions local i global dels reptes:** els governs locals i en general l'espai local és un espai privilegiat per treballar-ho perquè hi ha molt coneixement d'aquests impactes i posar-los en relació amb els impactes globals.
- **Processos educatius formals o informals i participació:** acompanya a la persona al llarg de la vida i es dona en espais diversos.
- **Focus creixent en la ciutadania global i desenvolupament sostenible.**
- **Dimensió cognitiva, socioemocional i conductual:** ha d'intentar tocar les tres dimensions. És difícil que totes les actuacions treballin per igual cadascuna d'aquestes dimensions. Però ens hem de plantejar quin impacte pot representar en la socioemocional i en la conductual (quines eines proporciona a la persona) per poder parlar d'una ECG transformadora.

En contraposició, s'ha especificat què no és l'EpD i l'ECG:

- **No està al servei de la cooperació per crear adhesió**, ja no es concep com la *germana petita* de la cooperació
- **No planteja accions puntuals i aïllades de sensibilització**, sinó que hauria de formar part d'una visió més a mig termini i més transformadora

¹ Enllaç: <https://www.youtube.com/watch?v=pWHNXVxuaSk>.

- **No tracta sobre problemes a països del sud**, sinó que més aviat es tracta de connectar situacions amb pautes de vulneracions de drets humans i quins aspectes es poden treballar.

c. **Exercici d'identificació conjunta d'àmbits temàtics de l'ECG en base al vincle local- global i nord- sud globals.**

S'ha proposat l'exercici d'identificar una temàtica relacionada amb la feina / activitat associativa / experiència personals que es pot treballar des d'aquesta perspectiva d'educació per a la ciutadania global. A través de l'aplicació Menti, els participants han enviat les seves respostes i se'ls ha donat la possibilitat de compartir-les o comentar-les amb la resta del grup.

Les respostes s'han orientat, per una banda, a temàtiques: “comerç proximitat”, “desigualtat salarial”, “migració i canvi climàtic”, “reciclatge”, “igualtat de gènere”, “alimentació”, “servei comunitari”.

S'ha comentat que actualment, el canvi climàtic és un tema amb molta rellevància i que també impacta en la vulneració de drets humans i té un impacte major en poblacions més vulnerables. Per tant, és una molt bona oportunitat per treballar l'ECG. Migracions és un dels temes més treballats a àmbits locals, l'ECG pot ser una eina per treballar aquesta temàtica. El que cal plantejar és com treballar aquests temes per assegurar que tots els elements de l'ECG es donin.

Per una altra banda, hi ha respostes que s'han orientat a aspectes més qualitatius com “empatitzar”, “educació”, “empatia”, “treballar empatia”. S'explica que aquests aspectes es treballaran més en la pròxima sessió.

Alguns participants han comentat les seves respostes:

- Roger Muns ha comentat que ha proposat “migracions i refugi”, per ser l'àmbit a què es dedica. Des de l'ECG es pot tractar aquest tema des de les dimensions de recerca, difusió i incidència a través d'exposicions, tallers o jornades per crear empatia sobre la situació d'aquestes persones i reforçar la incidència cap a les administracions.
- Agnès Capera ha compartit que la seva resposta ha estat un aspecte més qualitatiu, valorant que les temàtiques parteixen d'una visió de decreixement i de ser més responsables.
- Dolors Morera ha aportat que el comerç de proximitat es pot treballar des de l'escola, però cal que hi hagi un treball global també des del municipi: mercat, botiguers, fires... incloent el treball en xarxa. S'ha matisat que es podria parlar de consum responsable, que permet incloure més aspectes com finances ètiques o altres iniciatives.

d. Definició d'àmbits i dimensions amb exemples de pràctiques

L'EpD/ECG es pot classificar segons diferents criteris. S'han posat exemples de pràctiques **segons els espais** on s'implementen:

Les accions d'EpD/ECG segons l'espai d'implementació	
Categoria	Exemple
Educació formal	Mar de pau a Manresa. És un projecte que es va dur a terme a diversos centres educatius de primària amb la voluntat de fer reflexionar els alumnes sobre els drets dels infants tenint en compte la temàtica del refugi.
Educació no formal	Vic Jove. L'Ajuntament de Vic té un programa d'activitats adreçades als joves. És un espai consolidat i té un públic més o menys fidel que utilitza el recurs de joventut. Vic també fa una programació específica en què es treballa conjuntament amb diferents àrees als joves que participen en el casal i que acaba amb la producció d'un documental que graven ells en la temàtica del dret humà que hagin escollit.
Educació informal	Canal filmin. L'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament ha arribat a un acord amb la plataforma Filmin per crear una col·lecció de temàtica de DDHH.

Un altre criteri és **segons els objectius**:

Les accions d'EpD/ECG segons el seu objectiu	
Sensibilització	Acció a curt termini que alerta sobre les causes de la pobresa i les estructures que la perpetuen: Campanyes, difusió, elements crítics, mitjans de comunicació.
Formació-educació	Una estratègia a mig i llarg termini, que pretén formar en continguts, habilitats i actituds. La seva dimensió temporal permet aprofundir en l'anàlisi de les causes de la pobresa i en les propostes de canvi.
Investigació	El seu objectiu és analitzar en profunditat la problemàtica del desenvolupament i fonamentar les diferents propostes per promoure el desenvolupament humà. És indispensable per a la renovació de metodologies orientades al compromís i la transformació. No hi ha directament implicació d'un govern local.
Mobilització social i incidència política	La incidència política pretén influir en les decisions polítiques adoptades per grups amb objectius clarament definits, les decisions dels quals poden afectar les estructures socials, econòmiques i/o polítiques en àmbits que van des del local fins al global. Aquesta tipologia no correspon als governs locals, però sí que es pot donar suport a les entitats que sí que ho fan. Es posa l'exemple que el pressupost d'administracions públiques s'utilitzin amb criteris de responsabilitat (99,3% responsable).

3. ECG a l'àmbit local: valor diferencial i aterratge a Centelles

a. Què es fa des de l'Ajuntament de Centelles

En David Camps ha resumit què ha vingut fent l'Ajuntament de Centelles des del 1996 treballant conjuntament amb el Consell i les entitats:

 AJUNTAMENT DE
CENTELLES

**Accions d'Educació per al Desenvolupament des de l'Ajuntament de Centelles
(1996 -2020)**

- 1- Ajuts al desenvolupament (0'7%)
- 2- Soci del Fons Català de Cooperació (2001)
- 3- Difusió Agenda Llatinoamericana (2001)
- 4- Setmana de la Cooperació i la Solidaritat (2002)
(Tallers escolars, exposicions, tast intercultural, xerrades, etc.)
- 5- Festa del comerç Just (2004-2012)
- 6- Jove, siguis crític (2004-2007)
- 7- Suport entitats i grup de solidaritat locals:
 - Mans Unides
 - Grup de suport al Sàhara occidental
 - Escoles
 - Grup de suport al Senegal
- 8- Suport puntual a emergències:
 - Huracà Mitch. Nicaragua (1998)
 - Centelles amb Haití (2010)
 - Centelles pel Nepal (2015)
- 9- Programa de Cultura de Pau i no-violència (2014-
- 10- Centelles, poble acollidor davant la crisi de persones refugiades (2015)

b. El valor diferencial de l'ECG local i l'ECG a municipis petits

Els governs locals són un actor clau en la construcció d'aquesta ciutadania global, imprescindible per acarar els reptes de futur que planteja el desenvolupament sostenible. El seu valor diferencial està conformat pels següents aspectes:

- **Proximitat i coneixement de la realitat local.** La dimensió local facilita que es puguin adaptar les actuacions a la realitat del territori.
- **Transversalitat a les diferents polítiques públiques.** Sovint les diferents àrees estan més a prop les unes de les altres i això afavoreix la transversalitat enfront a altres nivells d'administració com les conselleries o els ministeris.
- **Articulació amb la societat civil.** També hi ha més possibilitats de coordinació entre la societat civil i aquelles persones que fan política pública. Aquesta articulació dona riquesa a l'ECG. El que s'observa és que el pes de l'ECG en cooperació va creixent a mesura que ens apropem a l'àmbit local i ens allunyem de l'àmbit europeu o estatal.
- **Treball en xarxa.** L'àmbit local facilita el treball en xarxa dels actors implicats.

Els aspectes que confirmen aquest valor diferencial no s'haurien de perdre de vista en les propostes, perquè d'una altra manera, no s'estaria aprofitant el valor de l'ECG en l'àmbit local.

S'ha explicat que des de la Diputació de Barcelona es va promoure un estudi de municipis petits en què es conclouïa que s'accentuen tant els reptes com el seu valor

2a columna – QUI: actors, agents i públics

- Tots els actors són necessari i s'ha de comptar amb ells.
- Cal destacar els que formen part més del nucli de cooperació i els del món educatiu.
- Cal aprofundir i donar més pes als **actors educatius** i les **AMPES, que** poden tenir un paper més rellevant. A Centelles hi ha un treball conjunt de les diferents AMPES del Municipi que es podria aprofitar.

3a columna – COM: Experiències i instruments

- La **metodologia de servei comunitari / aprenentatge servei** pot ser una opció interessant a explorar per treballar als centres educatius.
- Amb els centres educatius, cal sortir de les accions puntuals i plantejar **línies a mig termini**. Manca alguna entitat o actor que tiri del carro d'això i ajudi als actors educatius.

GRUP 2

Participants:

- DIBA: Luci, Anna
- Centelles:
 - Dolors Calm
 - Imma Feliu
 - Silvia Lleonart
 - Dolors Morera
 - David Camps

1a columna – QUÈ: temàtiques, sectors

- En l'àmbit del medi ambient, el tema de l'**energia** és important per Centelles.
- Falta el tema de **consum responsable** i **comerç de proximitat**.
- Tots els temes de la llista són importants, potser el de paradisos fiscals no s'entén tant en una realitat local com Centelles i si s'hagués de prioritzar, els més importants són: DDHH, refugi, medi ambient, interculturalitat i cultura de pau.

2a columna – QUI: actors, agents i públics

- En el llistat es troba a faltar el propi **Ajuntament**.
- Es proposa afegir el **col·lectiu de persones migrants**. Tot i que no són formalment una associació, sí que es poden incloure com a col·lectiu.
- Arrel d'incloure el comerç just com a tema, es proposa incloure la **Unió de botiguers**.
- Es proposa incloure l'**Associació de gent gran**.
- Es proposa incloure el **grup "Ara o mai"**. És un grup vinculat a temes de mediambient que existeix, tot i que ara no són molt actius.
- Una de les participants desconeix Ojalà projects. S'explica que és una entitat de fora del municipi, de la que formava part una persona de Centelles. Es proposa excloure-la del llistat.

3a columna – COM: Experiències i instruments

- Es proposa incloure comunicar tot el que es fa en EpD. No s'aprofundeix per la falta de temps, però es comenta que es pot millorar substancialment pel que fa a la manera que comuniquen i arriben a la gent en aquesta temàtica.

GRUP 3

Participants:

- DIBA: Cristina
- Centelles:

- Jesús Montoya
- Úrsula Serradelarca
- Agnès Capera
- Neus Verdaguer

1a columna – QUÈ: temàtiques, sectors

- El primer tema que apareix com a principal és el **Dret al refugi** – per la crisi dels refugiats que vivim. La regidora apunta que els refugiats a Centelles no arriben. Els refugiats arriben a ciutats més grans com Vic. A Centelles Sí que els arriben famílies migrants (no refugiats) que necessiten escolarització, etc.
- També s'identifica com a temàtica clau el **medi ambient**.

2a columna – QUI: actors, agents i públics

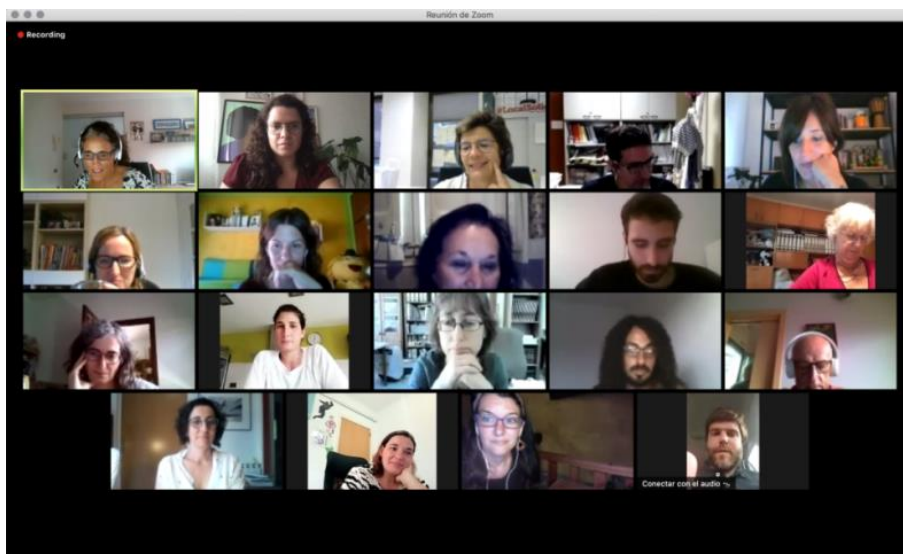
- Com a agent principal s'identifica l'**escola**. Expliquen l'experiència de la Festa de la solidaritat- col·laboraven amb una escola que es deia "El mojito", que ara ja no existeix. Recollien fons i els alumnes de l'escola de Centelles s'intercanviaven cartes amb els nens d'allà. Aquesta activitat funcionava molt bé per donar a conèixer i sensibilitzar els nens i nenes del poble i les seves famílies amb altres realitats. Ara s'han quedat coixos fins que no trobin una altra entitat on destinar els fons i per això el interessa aquest procés de reflexió.
- S'apunta que costa que la gent s'impliqui a les AFA, etc. Sempre són els mateixos.

3a columna – COM: Experiències i instruments

- La Regidora també té la cartera de medi ambient. Creu que a part del que es pugui fer des de l'Ajuntament, la gent ha d'assimilar que es responsabilitat de tots. La gent ha d'estar responsabilitzada. Cal fer més **campanyes de sensibilització i treball en xarxa de tots els actors/agents del municipi**.

4. Cloenda

L'Alcalde de Centelles envia un missatge de salutació a través de l'aplicació. Lali Carrillo, en nom de la Diputació, tanca la sessió.

2a part – 28 de setembre de 2020

Programa de la 2a part de la sessió

- Benvinguda
- Síntesi continguts dia anterior
- Com avancem en promoure l'ECG a Centelles?
- Exercici pràctic
- Balanç i tancament de la sessió

1. Benvinguda

Luci Rodrigo ha informat d'aspectes legals de gravació i instruccions de funcionament.

L'Alcalde de Centelles, Josep Paré Aregall, ha donat la benvinguda i ha agraït la participació a tots els assistents.

2. Síntesi continguts dia anterior

S'ha iniciat aquesta segona part de la sessió amb una síntesi de la 1a part revisat els següents aspectes:

De què parlem quan parlem d'Educació per a la Ciutadania Global?

Promoció d'una ciutadania **conscient**, **crítica** (amb capacitat d'anàlisi) i **compromesa** (que es posi davant la realitat que coneix) amb la promoció dels **drets humans** i el **desenvolupament sostenible** al món i amb la solidaritat internacional entesa des de la **corresponsabilitat**.

L'ECG:

- ✓ És un procés educatiu
- ✓ Vincula realitats locals i reptes globals
- ✓ Té voluntat de transformar
- ✓ Treballa els coneixement, l'empatia i la pràctica.

Per aclarir més el concepte, s'ha afegit que l'ECG pot tractar:

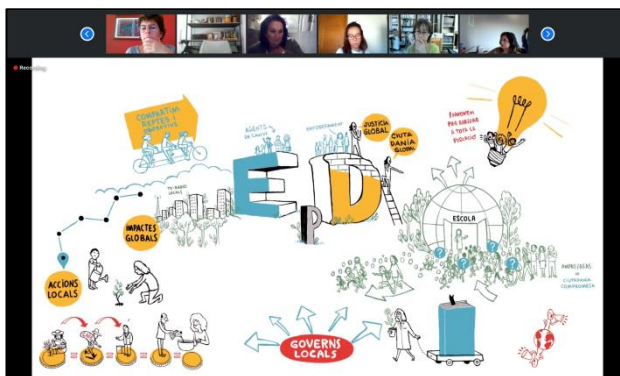
- de poder, democràcia i drets,
- de justícia econòmica: models alternatius,
- d'equitat de gènere i feminisme (estructures de desigualtat entre homes i dones),
- de no violència: societats pacífiques,
- de perspectiva intercultural: elements xenòfobs i racistes que no valorin igual les diferents cultures,
- de justícia ambiental: que no es generi perjudici a l'ecosistema ni a grups vulnerables.

L'ECG a Centelles pot treballar aquests temes.

S'ha recordat també que l'ECG a l'àmbit local s'implementa:

- Fent xarxa amb la societat civil
- A l'educació formal i a la informal
- Connectant inquietuds locals i reptes globals
- Fent sensibilització formació, recerca o incidència
- Implicant tots els actors
- Amb impuls dels governs locals, en el cas de Centelles, el govern local hi ha voluntat de donar suport a les iniciatives que hi ha en aquest àmbit.

Finalment, s'ha mostrat el [vídeo](#)² realitzat per la DIBA en el marc dels Dies Europeus de la Solidaritat Local (EDLS, per les seves sigles en anglès).

3. Com avancem en promoure l'ECG al nostre municipi?

S'ha iniciat aquest bloc recalçant la importància de dur a terme una ECG dimensionada, però amb ambició de tenir capacitat d'imaginar com contribuir en un món més just.

I s'han donat les següents pautes per avançar en la promoció de l'ECG:

a. Tenim un diagnòstic compartit del qual hem de partir

Actius	Reptes
<ul style="list-style-type: none"> • Pluralitat d'actors socials i culturals amb interès. • Experiència prèvia i aprenentatges. • Actors potencials fora del municipi. • Mon educatiu proper i part del consell de cooperació. • Ajuntament compromès amb la política de cooperació. • Diputació donant suport al procés. 	<ul style="list-style-type: none"> • Incorporar nous actors i arribar a nous públics del municipi. • Treballar en iniciatives a mig termini, no puntuals, que permetin desenvolupar més els continguts. • Enfortir les capacitats dels actors per poder desenvolupar activitats més potents. • Posar en relació el treball d'ECG amb altres àrees i fer així el vincle local-global.

² Enllaç: <https://www.youtube.com/watch?v=Fi3F3R64k64&pp=QAA%3D>

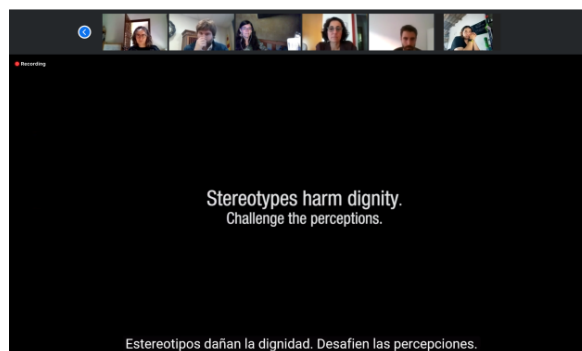
b. Establim objectius i dissenyem línies d'actuació possibles

Algunes de les possibles actuacions són:

- Programes d'EpD en centres educatius.
- Cursos de formació de professorat convalidats per instàncies educatives.
- Cursos, tallers, seminaris, xerrades.
- Jornades i congressos.
- Publicacions i material didàctic.
- Campanyes.
- Suport a centres de documentació i recursos, investigació i estudis.
- Exposicions.
- Viatges de solidaritat i turisme solidari.
- Activitats artístiques: teatre, murals, conta contes...

S'ha recordat que cal establir objectius i, a partir dels objectius, dissenyar línies d'actuació possibles. També, s'ha recalcat que cal tenir en compte que, de vegades, les accions que es fan poden ser contraproductes.

Per il·lustrar això, s'ha mostrat el vídeo de la campanya [Radi- Aid³](#) que il·lustra estereotips i males pràctiques en el món de la cooperació. La crítica que es mostra a través de la campanya és doble. Per una banda, l'estereotip intercanviat i la idea d'una solidaritat "immediata" sense qüestionar les problemàtiques que hi ha darrere.

c. La metodologia importa

S'ha assenyalat la importància de la metodologia en el cas de l'ECG. L'activitat en sí mateixa hauria de tenir una capacitat de transformació. Els elements que cal tenir en compte a l'hora de dissenyar una activitat són:

Preparo l'activitat de manera que	
Les persones que participen s'informen: coneixement.	Les persones que participen imaginen: intuïció.
Les persones que participen manipulen: l'acció pràctica.	Les persones que participen senten: sensibilitat.

Per tal que una iniciativa d'ECG sigui una **bona pràctica**, cal tenir en compte els següents criteris de qualitat:

³ Disponible a: https://www.youtube.com/watch?v=oBrNa-VoJfc&feature=emb_logo.

Criteris de qualitat de les iniciatives d'ECG	
Participació	Afaveix la implicació de diferents actors educatius. Promou el treball en xarxa.
Adequació	Les accions estan adreçades i adequades a diferents públics i àmbits Tenen en compte l'atenció a la diversitat, accessibles i adaptables Consideren les diferents concepcions vitals, culturals o "transicionals".
Coherència	Hi ha coherència entre els continguts que es treballen (interculturalitat, equitat de gènere, sostenibilitat...) i el llenguatge, les imatges, la metodologia, els exemples...
Finalitats i continguts	Vincula les problemàtiques locals amb les globals, promou la reflexió crítica i la consciència sobre l'impacte de les pròpies accions a nivell global, i proposa accions orientades a transformar les desigualtats.
Metodologies	Promou la participació, la interacció social i la cooperació (la metodologia és un aprenentatge i una finalitat en sí mateixa). Proposa accions motivadores, funcionals i significatives.
Resultats i difusió	Es visibilitzen i difonen els resultats amb la implicació dels propis participants.
Avaluació	Promou la reflexió sobre els resultats, aprenentatges, dificultats i reptes de futur, amb la finalitat de millorar la pròpia pràctica.

4. Exercici pràctic d'identificació

S'ha plantejat un exercici pràctic per tal d'**aplicar els continguts tractats a la realitat de Centelles**. S'han dividit els participants en dos grups. Un grup ha treballat sobre l'educació formal i l'altre, sobre l'àmbit de l'esport i el lleure. L'exercici ha consistit en pensar una línia de treball en cadascun d'aquests àmbits i reflexionar al voltant dels següents aspectes: Per a què, què, com i amb qui i seguiment, avaluació i comunicació. Per fer-ho, s'ha comptat amb el mapa que es va treballar en la primera part de la sessió i que s'ha actualitzat amb les reflexions obtingudes:

	QUÈ: temàtiques, sectors	QUI: actors, agents i públics	COM: experiències i instruments
Experiència Potencial	Cultura de pau	Mans Unides Creu Roja Càrites Escoles Ajuntament AMPES Espai Jove Accent Jove Esplai	Suport a accions entitats consell Festa cooperació Campament de Pau Mocions ajuntament
	Dret refugi	Universitat Vic	ApS escoles
	Consum responsable/ Comerç just	Entitats esportives Entitats culturals Grup Ara o Mai. Unió botiguers Ass. gent gran Col·lectius persones immigrades. Consell comarcal	Equipaments municipals: biblioteca, teatre...
	Drets Humans		
	Medi Ambient		
	Interculturalitat		

S'han donat indicacions per facilitar la resposta als quatre àmbits que s'ha proposat abordar:

PER A QUÈ?

Quin seria el nostre objectiu? Quin canvi voldríem assolir?

Promoure..., Impulsar..., Consolidar..., Coordinar..., Articular..., Incidir...

És un objectiu d'ECG? Perquè?

- Planteja transformar elements que estan darrere de les desigualtats, la violència, la vulneració de drets humans, etc.?
- Tracta alguna de les temàtiques pròpies de l'ECG?

QUÈ?

Quin tipus d'accions ens podem proposar impulsar al municipi en aquest àmbit?

- Campanya sensibilització
- Formació
- Reflexió, debat
- Mobilització ciutadana

És una acció d'ECG?

- Vincula realitat local i global
- Treballa des de la perspectiva de la solidaritat i la corresponsabilitat
- S'adequa al context en concret en què es realitza.

COM I AMB QUI?

Quin actors involucrem i amb quina metodologia treballem.

- Paper del govern local i de la societat civil.
- Finançament
- Concertació entre actors
- Articulació d'actors
- Participació ciutadana.

És una proposta bona pràctica d'ECG?

- Promou el treball en xarxa i la participació de tots els actors.
- La metodologia és coherent amb la finalitat Vincula realitat local i global

SEGUIMENT, AVALUACIÓ I COMUNICACIÓ

Com assegurem l'aprenentatge i la comunicació dels resultats per tenir continuïtat a mig termini.

- Mecanismes de seguiment
- Espais de reflexió
- Canals de comunicació
- Innovació

És una proposta bona pràctica d'ECG?

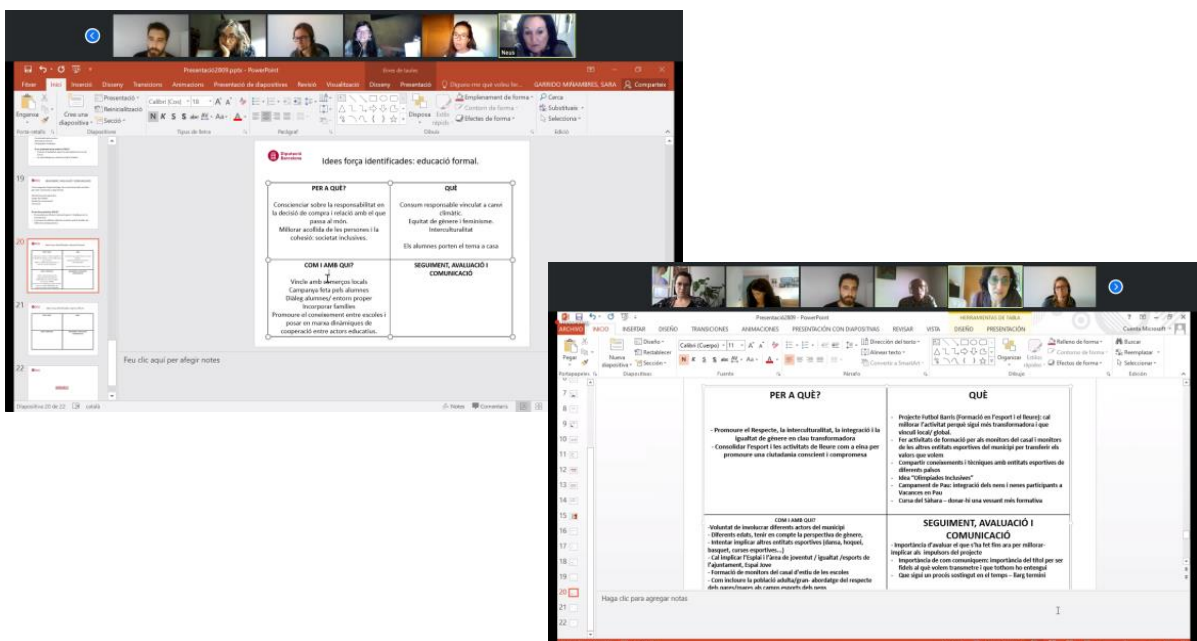
- Els resultats es difonen i els participants s'impliquen en la comunicació.
- Es promou la reflexió sobre els resultats amb la finalitat de millorar la pròpia pràctica

Idees força identificades durant l'exercici::

ESPORT/LLEURE	
PER A QUÈ?	QUÈ
<ul style="list-style-type: none"> • Promoure el respecte, la interculturalitat, la integració i la igualtat de gènere en clau transformadora. • Consolidar l'esport i les activitats de lleure com a eina per promoure una ciutadania conscient i compromesa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Projecte Futbol Barris (Formació en l'esport i el lleure): cal millorar l'activitat perquè sigui més transformadora i que vinculi local/global. • Fer activitats de formació per als monitors del casal i monitors de les altres entitats esportives del municipi per transferir els valors que volem. • Compartir coneixements i tècniques amb entitats esportives de diferents països. • Idea: "Olimpiades Inclusives". • Campament de Pau: integració dels nens i nenes participants a Vacances en Pau. • Cursa del Sàhara – donar-hi una vessant més formativa.
COM I AMB QUI?	SEGUIMENT, AVALUACIÓ I COMUNICACIÓ
<ul style="list-style-type: none"> • Voluntat d'involucrar diferents actors del municipi. • Diferents edats, tenir en compte la perspectiva de gènere. • Intentar implicar altres entitats esportives (dansa, hoquei, basquet, curses esportives...). • Cal implicar l'Esplai i l'àrea de joventut/igualtat/esports de l'ajuntament, Espai Jove. • Formació de monitors del casal d'estiu de les escoles. • Com incloure la població adulta/gran- abordatge del respecte dels pares/mares als camps esports dels nens. • Important: Quan es programa? – pensar quan pot atraure més participació. 	<ul style="list-style-type: none"> • Importància d'avaluar el que s'ha fet fins ara per millorar- implicar als impulsors del projecte. • Importància de com comuniquem: importància del títol per ser fidels al què volem transmetre i que tothom ho entengui. • Que sigui un procés sostingut en el temps – llarg termini.

EDUCACIÓ FORMAL	
PER A QUÈ?	QUÈ
<ul style="list-style-type: none"> • Conscienciar la responsabilitat en la decisió de compra i relació amb el que passa al món. • Millorar l'acollida de les persones i la cohesió: societat inclusives. 	<ul style="list-style-type: none"> • Consum responsable vinculat a canvi climàtic. • Equitat de gènere i feminisme. • Interculturalitat. • Campanya conjunta. • Si es té clar l'objectiu ens podem sumar a una campanya que vingui de fora però a partir d'unes prioritats clares de treball a mig termini.
COM I AMB QUI?	SEGUIMENT, AVALUACIÓ I COMUNICACIÓ
<ul style="list-style-type: none"> • Vincle amb comerços locals. • Campanya feta pels alumnes. • Diàleg alumnes/entorn proper. • Incorporar famílies. • Promoure el coneixement entre escoles i posar en marxa dinàmiques de cooperació entre actors educatius. • Construcció conjunta de la iniciativa: campanya de debat coordinat amb un agent comú. • Possible acció artística final. 	<ul style="list-style-type: none"> • Un espai de comunicació i coordinació específic per a la iniciativa amb tots els actors implicats. • Que serveixi per renovar el Consell i dinamitzar-ho. • Que hi hagi un producte que es pugui visibilitzar fàcilment. • Buscar com comunicar també els processos de canvi en els actors.

Després del treball en grup, s'ha compartit en plenària les idees força sorgides.

The image shows two screenshots of a Microsoft Teams meeting. The top screenshot shows a slide titled "Idees força identificades: educació formal" with a 2x2 grid of content:

PER A QUÈ?	QUÈ
<ul style="list-style-type: none"> • Conscienciar sobre la responsabilitat en la decisió de compra i relació amb el que passa al món. • Millorar l'acollida de les persones i la cohesió: societat inclusives. 	<ul style="list-style-type: none"> • Consum responsable vinculat a canvi climàtic. • Equitat de gènere i feminisme. • Interculturalitat.
COM I AMB QUI?	SEGUIMENT, AVALUACIÓ I COMUNICACIÓ
<ul style="list-style-type: none"> • Vincle amb comerços locals. • Campanya feta pels alumnes. • Diàleg alumnes/entorn proper. • Incorporar famílies. • Promoure el coneixement entre escoles i posar en marxa dinàmiques de cooperació entre actors educatius. 	<ul style="list-style-type: none"> • Un espai de comunicació i coordinació específic per a la iniciativa amb tots els actors implicats. • Que serveixi per renovar el Consell i dinamitzar-ho. • Que hi hagi un producte que es pugui visibilitzar fàcilment. • Buscar com comunicar també els processos de canvi en els actors.

The bottom screenshot shows the same slide but with handwritten notes in the right-hand column under the 'QUÈ' and 'SEGUIMENT, AVALUACIÓ I COMUNICACIÓ' sections.

5. Balanç i tancament

S'ha explicat que aquestes sessions s'emmarquen en el procés sol·licitat per l'Ajuntament de Centelles. També formant part d'aquest procés, s'han realitzat diverses entrevistes i hi ha previst dur a terme un treball sobre la coherència de polítiques amb l'Ajuntament per finalitzar el treball de camp. S'ha informat als participants que es recollirà la informació d'aquesta sessió i es continuarà amb el procés.

S'ha agraït la participació en nom de la Diputació i la Regidora ha agraït la participació en la sessió en nom de l'Ajuntament.